UKRAINIAN BAZAAR

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР

ЛЮТИЙ FEBRUARY

1914 No 1

ЗМІСТ

Слово від Видавця
Свічка у Вікні, оповідання
По Американськи, новелетка
Колесо Долі, оповідання
Олена Боснигер
Висліл Конкурсу

CONTENTS—ENGLISH SECTION

A Glorious Night—A Poem
Miss Elena Bussinger—a portrait
Song—The Glory of Ukraine
Pride Goeth Forth—a short story

Price 25c

UKRAINIAN BAZAAR
УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР

ЛЮТИЙ FEBRUARY

ЗМІСТ

Слово від Видавця
Свічка у Вікні, оповідання
По Американськи, новелетка
Колесо Долі, оповідання
Олена Босингер
Виспід Конкурсу

CONTENTS—ENGLISH SECTION

A Glorious Night—A Poem
Miss Elena Bussinger—a portrait
Song—The Glory of Ukraine
Pride Goeth Forth—a short story

LIBRARY AND MUSEUM
UKRAINIAN CULTURAL & EDUCATIONAL CENTRE
WINNIPEG, MAN. CANADA.

1762

PRINTED BY
ATLAS PRESS
TORONTO, ONT.
Canada

National Advertisers

who are not putting their wares before the readers of the

Ukrainian Bazaar

are losing golden opportunities for increasing sales

We cater to half a million Canadian Ukrainians, both to the older and younger generations, through the medium of the Ukrainian and English sections of the

Ukrainian Bazaar

Take up the question immediately with your advertising department or the national agencies.

It will pay you to use the
Ukrainian Bazaar

331 BAY ST. TORONTO, CAN.

Best Wishes for the Success of
THE UKRAINIAN BAZAAR
My Own Wardrobe
GEO. HUME, Prop.
1954 Yonge St. HY. 1236

Quality is never sacrificed to achieve quantity

T. SANDS—TAILOR
Suite 116 331 Bay St. Toronto

COMPLIMENTS OF
Toronto Sausage Co.
B. Paslawski 106 Trowell Ave. Toronto

Get Your Stationery
from
McLeod & Kenney
ELGIN 7906 *PRINTERS*
89 Church Street, Toronto

TYPEWRITERS
Special Students' Rental Rate
$5 for 3 months
THE DOMINION TYPEWRITER CO.
68 Victoria St. Telephone Elgin 2978

5.000 ЧИТАЧІВ І ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

Ще УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР не появився із друку, а вже близько 500 читачів замовило собі перше число його—доказ, що думка такого видавництва захопила наше громадянство на цілому континенті . . . що ми були оправдані в наших сподіваннях. Тепер, коли журнал вийшов із друку, ми є певні, що цілий наклад—5.000 примірників—розійдеться в короткім часі тай ми останемося навіть без оказового числа. Тим, одначе, не журимося.

Популярність самої ідеї журнала оповідань між українським громадянством укріплює нас у вірі й на дусі та дає запоруку, що всі наші читачі стануть сталими передплатниками. Лише сталі передплатники запевнюють сталий вихід журналові!

Літературний журнал на заморській Україні може числити на 50.000 читачів і передплатників. Є тут кількадесять тисяч ідейних, інтелігентних і патріотичних робітників і фармерів—ця наша трудова аристократія! Є з тисяча самих українських учителів і учительок у Канаді; кілька тисяч свідомих професоналістів, бизнесменів, фахівців, і т.п. у Канаді і Америці! А сотки нашого духовенства? Десятки тисяч свідомої молоді й студенства?

Ні, маючи до діла з такою поважною верствою Українців, наш журнал сміло глядє в будучність свою!

"УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР"

журнал українських оповідань
виходить що місяця і друкується

УКРАЇНСЬКИМ ВИДАВНИЧИМ ДОМОМ

Михайло Петрівський, Видавець і Редактор
Дзяк Рей Періґо, М.А., редактор англійської частини

Всі права змісту застережені

Передплата:
$3.00 на рік; 25 центів одно число
1.75 на півріку у Канаді й Америці
4.00 в сіх інших краях

Належитість приймається через поштові перекази або реґістрованими листами

Адреса Редакції і Видавництва:

UKRAINIAN BAZAAR

Short Story Magazine

Published monthly by the Ukrainian Publishing House

Michael Petrowsky, Publisher and Managing Ed.
J. Rae Perigoe, M.A., English Editor

All rights to the contents of this magazine reserved by the Ukrainian Publishing House

Subscription rates: $3.00 a year, $1.75 half yearly, and 25c a single copy in Canada and the United States; $4.00 in other countries. Money to be sent by registered mail, or money orders and postal notes made payable to the:

Ukrainian Publishing House, 331 Bay St. Toronto, Canada

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР

Літературний Журнал Заморської України

Рік I. ч. I. Л Ю Т И Й **Vol. 1, No. 1, 1934**

СЛОВО ВІД ВИДАВНИЦТВА.

Вкінці діждалась Заморська Україна свого літературного журнала — цього зеркала, яке віддзеркалювати-ме життя нашого народу в цім новім світі — життя старої і молодої генерації. Потреба журнала популярних українських оповідань, яким представляється бути наш журнал, УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР, давалась відчувати болюче вже від ряду літ. Не було в нас певного середника, який лучив-би тісно молоду генерацію із старою, плекав любов до всього що рідне, а головно, свідомість свого походження роджених тут нашої молоді, закріплював її в українськім дусі, познайомлював із життям їх батьків, історією, традиціями, літературою і змаганнями нашого терпеливого, проте славного народа.

Болісно нам підчеркувати деякі недостачі в національнім вихованні молодого покоління бо не у всім вина молоді, а тих, що її виховували однак годі проочити дійсність, факт, що молоді Українці, роджені на американськім континенті, є вельми мало обзнайомлені з українством: із тлом життя своїх батьків на рідній землі, обставинами, які вплинули на їхній виїзд, процес будування нового гнізда в чужім краю та геройські зусилля забезпечити його для себе, а рівночасно покласти тривкі підвалини життю своїм дітям — цій новій генерації Українців у Канаді, Америці, Бразилії, і Аргентині. Велику ролю журнал наш відограє в цьому напрямку.

Важнішу ще ролю УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР відограє в життю старого покоління, коли візьмемо під увагу нашу літературу, історію — культурний розвій, взагалі. Сама поява журнала представляє собою стадію поступу в цьому напрямку .... добуток заморської України.

Є на це раціональна причина так заявити!

За послідне півстоліття український нарід витворив неодну яркаву епіку життя основану на тлі цього Нового Світа, залишив за собою неодну геройську картину, незаписану пісню — а те все є так важним для нашої літератури, історії, нашої будучности! Багато з того всего вже пропало раз на все в мертвім забутті. Багато цікавих картин із нашого життя на цьому суходолі пропадає і тепер, отже наколи не подбається о це, життя українського народа на іміграції на все останеться книжкою з порожними листками, як для Рідного Краю, так і для людий нашої прибраної Вітчини.

Журнал наш, отже, має на меті — між іншими цілями — також подбати про це, щоби незаписані сторінки з життя нашої іміграції були відгорнуті до початків і пустка заповнена пером поетів і письменників.

З великим одушевленням беремося до цієї важливої задачі. Нас захоплює сама думка діла, здаючи собі справу з того скільки то можно написати оповідань, повістей і романсів основаних на тлі нашого життя тут, за послідних кількадесять літ. Чули ми не одно чудове оповідання з уст біловолосого українського піонира-фармера в Канаді, чи то старого імігранта-робітника в Америці, який за рік свого життя тут переживе більше досвіду й пригод ніж він би досвідчив за цілий вік на рідній землі в нормальних станах рідних. Бувало, як сидиш біля одного такого, й як почне він розповідати про своє життя, то плачеш і смієшся, то подивом і гордостю серце твоє проймається про тих наших батьків із чорними, мозолистими руками — зломані в четверо майною Пенсильванії чи твердою, дикою природою канадийського Заходу — ах, ті батьки наші, що нам, новій генерації, запевнили будучність! Ті несмілі, покищо, герої, що лишають нам славну спадщину! Неодин із них має за собою життя, гідне на тему романа. Ці піонири швидко вже вимирають. Много з них уже в могилі — крайня пора нашим заморським поетам і письменникам взятися за діло.

Та — минувшина цікава, а що про теперішність? Чи не творимо ми цікавих картин життя, де ми не жили б? А життя нашої молоді? Вже в нас є, дякувати Богу, кілька нових поколінь Українців, оригінального типу, часом нам і чужого, а до якої міри ми їх знаємо? Чи не цікаво є описати трансицію — перехід — одної генерації в другу — способи життя, думання та погляди цих українських вихованків Дядька Сема й Джек Канока? Наша бо молодь вироджується, дружиться з чужими, та й не одну цікаву картину можно схопити на тім тлі — картини в яких про-

бивається елементи гумору, пафосу, часто й трагедії.

Ще одну важну ролю, є в нас надія, журнал наш відограє, іменно, він впливати-ме на розвій молодих літератів, які можуть залишити по собі сліди, не лише в рідній літературі, але й в англо-саксонській. Находячи збут на свої твори в журналі, дасть заохоту й засоби талановитим письменникам посвячувати себе на писання рідною ії англійською мовами. Ще мусить абсолютно сповнитися, бо наша американська література прямо не існує. Народи інші, далеко менші, можуть засоромити нас. Ісландців у Канаді нараховують на кілька тисяч, однаке вони змогли витворити таку літературу, що навіть англо-саксонські Канадійці завидують їм. Між іншими згаданий нарід видав дві новелістки, яких слава розійшлася по цілому англійському світі — Марта Остенсо й Лора Салверсон.

Є в нас цілий ряд талановитих письменників, але нидіють вони через брак збуту на свої твори, не згадуючи вже про заохоту до писання, яка випливає через те. Знаємо особисто деяких літератів, що мають прекрасні повісті й оповідання написані з канадійського й американського життя—твори, що вже літами лежать в куфрах ії шуфлядах, у рукописах. Крайня пора вже випустити в світ усі ці пожовклі, порохом припалі, твори старих ії молодих наших письменників.

Багато можна би написати на цю тему, але місця бракує. Ми беремося до нового та й відважного діла — приймаємо на себе трудне завдання; вводимо щось нове — українську частину журнала для молоді англійською мовою. Може дехто й скритикувати. Що ж порадити тому, що великий відсоток нашої молоді не читає—не вміє, або й не хоче читати — по українськи? Вини на це шукайте куди хочете, лише не в нас. Ми, як письменники й добрі українські патріоти, рішили ратувати загрожену частину нашої молоді, без різниці на мову. Тут не ходить о слово, а дух його. Журнал буде друкуватися в українськім дусі.

Може подумати дехто також, що в таку кризу непрактично братися до подібного видавництва. Так ії справді тяжкі часи. Ми, однаке, віримо, що на сто тисяч читаючих Українців на американському континенті найдеться хоч десять тисяч ідейних людей, що наш журнал будуть читати — ії читати залюбки!

Читачі швидко розвіяваються на значінні свого журнала тай будуть уважати своїм патріотичним обовязком піддержувати його по своїм силам. Навіть чоловік бідний, на релііфі, який ніодра на місяць пустить—сам не знає як ії куди—пожалів-ме дати його на журнал, у якім найде більше потіхи й вдоволення, ніж він би найшов куди інде. Немає бо нічого кращого над журнал чи книжку, в товаристві якої, можна забути свою журбу, свою недолю. Що наше твердження є правдиве, доказують листи від наших перших передплатників із усіх сторін Канади й Америки. Звертаємо увагу на деякі витяги з них, поміщені в іншому місці журналу.

Журнал, не сумніваймося, устоїться, ії буде розвиватися, чим далі, тим краще. Зміст ії цілі його запоручують йому світлу будучність. Беремося до видавництва з малими засобами, але певно й солідно. Всі великі діла мали малі початки! У свій час читачі зроблять журнал великим, таким, якими є американські журнали: на двісті сторін, кольорові ілюстрації.

До року, віримо, збільшиться ії наш журнал —досягне своїх завдань—що дата з якою він появився буде записана золотими буквами, бо це дата нової епохи в життії українського народа та його літератури на Заморській Україні.

Михайло Петрівський,

Видавець ії редактор.

Михайло Петрівський
Michael Petrowsky

СВІЧКА у ВІКНІ

Різдвяне оповідання про велику любов матері, що кожного св. Вечера ставила свічку у вікно в надії, що привітить її Блудному Синові до дому.

Св. Вечір заглянув у хату Марії Николихи так урочисто як ії до всіх українських хат порозкиданих по розлогих степах Канади—тих зелених преріях, тепер вистелених килимом білого, пухкого снігу, по якім розгулювся бурливий вітер із піснею сумною.

Так, урочиста тай радісна ця хвиля, що звіщає нам память народження нашого Месії ії Спасителя! Але хата Марії Николихи цього року—на жаль—була оповита сумним настроєм, а бурливий вітер, пуливши оиайдушно по степі, хіба збільшував тую сумовитість своєю нескінченою та скорбною монотонною.

Хата старої Марії Николихи! Всі мешканці малої кольонії, Рейнвотер, в Саскачевані, знали цю хату, бо хтож би її не запамятав? Була це хатка стріхою пошита, глиною вимазана й вапном вибілена,—хатка, наче перенесена чародієм із бабиних казок із Поділля та поставлена в чужу обстанову канадійської прерії. Багато таких хат колись виднілось на овиді Західної Канади. Сьогодні вони позникали з панорами прерій так само, як ії їх будівничі—українські переселенці, піонери. Їхні місця позаймали сталі будівлі Нового Світу, в яких хазяйнують діти тих піонірів, нова генерація. Лише тут, то там, сіріється хатка під стріхою на глум Канаді та посміхи молодому поколінні—як хатка Марії Николихи.

І ця хатка, яку збудував Никола Солтис, чоловік Марії, літ близько тридцять тому назад, була би з певністю зійшла з овиду, наколиб не дочасна смерть її господаря. Никола помер на сліпу кишку, оставивши вдову з дочкою ії двома синами, тож годі було про кращу хату ії думати. Ще колиб то сини! А то . . . . . найстарший, Іван, утік із дому ії помандрував у світ. Бог зна куди тай пощо; другого сина, Николу, забрала Канада до війська, вислала до Франції воювати Німця—не вернув; до єдиної дочки, Наталки, пристав бідний робітник так, що оставша рідня покійного Солтиса заледві змогла вможливити скромне існування зі свого помістедку, не про нову хату думати. І за що вони Богу дякували, бо хоч не така показна була як інших сусідів—канадийців, та проте була мила й привітлива, якою була й сама Марія Николиха.

До такої то хатки заглянув св. Вечір. Сумний він був, бо ці свята заглядали в хату Марії в засумованім настрою. І не могло бути інакше. Коли в хату раз зайде смерть або нещастя— на все залишить за собою тінь суму ії гірких спогадів, що з приходом великих свят так болючо акцентуються. Так ії тут було. Сьогоднішний св. Вечір, особливше, сумним був. Минулого бо св. Вечера старенька Марія, в тій самій порі, поралась біля печі коло традиційних потрав, а коло неї вихалась Наталка ділячись разом роботою, усмішкою, та словом.

Сьогодні Марії не видко було коло печі лише сама Наталка поралась коло зладження святої Вечері—німо, без усмішки на зажуренім парнім лиці. Вона кушала борщу з грибами й смаку його не чула: Ніщо милим не було. Олекса, ії муж, тоже відчував настрій хати, мовчки снувався по кімнаті не знаючи що почати, чи стіл сіном устелити, чи свічник вичистити та нову свічку настромити.

Бо як сумним не бути?

Діждались вони тої прикрої хвилі в життії коли не стало милої постаті матері, що все так турботливо поралась біля печі на св. Вечір. Тиждень тому мати Наталки нагло захворіла ії в цій хвилі лежала на постелі в сусідній кімнаті, до якої були двері отворені щоби тепло заходило, знеможена збідованими літами так як ії наглою слабістю. Пережила люба матір не одну трагедію, переболіла не один удар, якими карало без причини життя чи доля лукава.

"Доля, ця доля—життя несправедливе!! Чому то воно так, що одна людина народиться ії умре, жадних терпінь ні горя не знає, коли другій судиться від самої колиски аж до смертної постелі страждати тілесну біду й терпіння, душевну печаль,—все, все, що огірчує кожен день життя? Чому воно так?" питала Наталка думками.

Мати заворушилась у своїй кімнаті ії Наталка звернула туда свою увагу.

"Наталко, чи не палиться там щось на кухні?" почувся слабий голос матері.

Хоч слаба, однаково була дбайлива про це, що в кухні робиться. Вона була свідома, що Наталці прикро самій у цю хвилю, як ії Наталка була свідома того, що її матері не легко було лежати в темній кімнаті, з журливими гадками.

"Ніо, мамо, це лише кілька капок товщу бризнуло на піч коли пампушки виймала", відповіла Наталка.

"А кутю вже медом заправила?"

"Зараз беруся до кутії, мамо . . . . . Спокійно лежіть не відкривайтеся, бо замерзнете. Я вже майже впоралась із вечерю," впевнювала Наталка.

Заправляючи куттю, Наталці покотились нагло рясні сльози по горячих личках. Одна згадка про те, що минулого св. Вечера матір сама заправляла куттю, а вона лише приглядалася, зворушило її до сліз.

Правда, бувало й тоді вона часом пустила сльозу-дві, глипнувши зненацька на добряще лице матери, на її сиві очи, які здавляли сльози і натискали на них на один лише спомин, що вивався з кутею . . . . Спомини, переплітані радістю і смутком. Солодкий був мед, але гіркий був смак кутті в устах . . . .

Наталка застелила сіно на столі вишиваною скатертю, а відтак узялась розкладати тарелі. Мати знова заворушилась.

"Що тепер робиш, Наталю?"

"Зараз буде, мамо, лише стіл розложу та Олекса свічку засвітить."

"Добре, добре, Наталю . . . . А кілько тарелів поклали?" нагло матір спитала.

"Та лише пять цього разу, мамо," Наталка впевнила непевно.

"Пять? Пять! . . . . А про Івася забула?" докірливо випімнула мати.

"Не забула, мамо, але пощо—пощо себе ще й тепер дурити? . . . . Його не буде— не буде, так само як батька або Николи," відповіла Наталка. Послідне речення до себе, по тихо.

Наталці досадно було про саму згадку про Івана, цю Чорну Вівцю, а сьогодні тим більше. Бо як не бути досадною, лихою? Поки жив у дома—був тернем родичам у серці, а коли підріс, утік із дому тай поволокитився у світ, лишаючи за собою неславу на людях і рану на серці батькові і матері.

Невдячний син! Навіть ніколи не написав, де перебуває, що робить. Ніхто не знає, чи жиє ще, чи загинув десь у тінях ночі чужого міста, у шпиталі або вязниці; бо що інакшого можна сподіватись від ледачого сина, що без причини лишає свій дім ради сумнівних пригод? Завзявся він на батька, що нераз насварив, перетріпав за це, що ледачив в нечеснім товаристві і волочився по ночам, пив, бився і наносив сорому цілій родині. Коли не стало вже сорому слухати картань обороняючої матері, ні грозьб батька, утік із дому тай наче камінь у воду—пропав.

Двадцять років уже немає вістки про него. Батько упокоївся кілька років після утечі сина —байдуже було навіть на похорон навідатись. Тепер матір може упокоїтись і знова байдуже Чорній Вівці. Сам не навідаєсь, то куди шукати вітра в полі? Бажалаб вона й в цій хвилі сісти, вістку подати, сповістити брата, що матір захворіла; що днини його згадує, хлипає по ночам із туги за ним, радаб ще раз споглянути хоч на одного брата за свого життя, але куди його шукати, як його найти? Жаль було терплячої матері, той лиха на брата була Наталка.

Задумавшись Наталка й не стямилась як за нею почувся нагло шелест. Швидко оглянулась, що це моглоби бути, бо Олекса стояв біля неї і засвічував свічку. Вона скрикнулу як побачила матір, яка стояла серед хати, спіраючись на кріслі; була вдіта в свою святочну сукню і овязана білою хусткою. Лице було бліде, очі з огнем горячки, вона ціла дріжала й здавалось, що кожної хвилі може покотитись із ніг.

"Мамо, що ви зробили?" скрикнула Наталка й підбігла з чоловіком до неї щоби піддержати.

"Нічо, нічо, Наталю . . . Я чуюсь добре . . . Піду покладу тарілку і для Івася," сказала мати, відправила рукою дочку і зятя та поступила до шафи з начинням.

"Таж я могу це зробити, мамо!" запротестувала Наталка.

"Нічо, доню . . . . Я чуюсь добре, хоч це зроблю . . . . Івась може якраз вернути, якби воно виглядало не маючи приладженої тарілки на столі? Я знаю, що він поверне, серце моє причуває . . . . Ще малим усе йому наказувала, коли бігав коло мене за пампушком, що смажився: Івасю, дістанеш пампушок, але памятай усе на св. Вечір і прийди домів без уваги деби ти не був, щобись міг разом зо всіма до кутті святої засісти—"

Вона нагло заквилювалась і, хитаючись, упала на крісло, яке підсунув Олекса.

"Ох, мамо, пощо Ви з постелі вставали?" докоряла стрівожена Наталка.

"Може покласти Вас опять у ліжко, мамо?" допитувався Олекса.

"Ні, лишіть мене тут із вами. Повечеряймо разом, покушаю кутті, заколядуєм і аж тоді піду до ліжка," рішуче відказала Марія. "Івась може прийти . . . . Я добре памятаю як він усе мені відповідав: 'Так, мамо, я не забуду прийти до дому на куттю і пампушки' . . . Він прийде, я знаю . . . . Олексо, найди мені другу свічку!" нагло звернулась Марія.

Олекса побіг за свічкою, а Наталка тулила голову матері до своїх грудей. Мати ціла дріжала і Наталка була свідома того, що вона добирала надлюдських зусиль, щоби навіть сидіти просто.

"Вам таки краще зараз у ліжко податись, мамо," вговорювала Наталка матір, ковтаючи свій голос.

"Ні, я не така слаба, як тобі видається. До того Бог вкаравби в таку святу хвилю лежати у ліжку, кутті не приняти та не заколядувати."

Олекса наладив і засвітив свічку.

"Чи поставити у вікно, мамо?" спитався тихим голосом і непевно споглянув на жінку.

"Я сама поставлю," відповіла Марія, взяла свічник у дріжачу руку та, хвилюючись, подалась до вікна.

"Хай ще раз присвічу йому . . . . Ніч темна, скорше натрапить на дорогу до дому, бо може зблудити так довго не був," прошепотіла вона і поставила свічку на віконниці з такою церемонією, якби ставила свічку перед яким святим у церкві, вціплюючи очи в нічну темноту.

Вже двадцяту свічку оттак Марія поставила на св. Вечір. З початку, коли була молодша, при світлі свічки її очі засвічувались якоюсь незбагнутою надією, вірою в здійснення її

єдиної надії. Вона також вибігала на двір і двір і довго вдивлялась у далечину, на дорогу якою міг надійти її Івась . . . Але минали довгі, умучливі хвилі, минали цілі роки, а Івась не надходив. Марія повертала до хати з очима, в яких надії що раз вигасали а їх місце займав сумний жаль, засідала до вечері, а відтак шукала розради в своїх сльозах на постелі в темній комнаті.

З кожним св. Вечером таке було. Надія на Блудного Сина відтлівала наче придушена іскра при подуві вітру, щоби відтак знов бути придушеною і залитою сльозоми.

Дивлячись тепер на матір, і знаючи, що надії її були іронічко злудливі та що не суджено її вже більше дожити ще раз свічку поставити у вікно, Наталка відвернулася ховаючи лице у фартух.

"Вийду ще на двір, вигляну і послухаю," прошептіла Марія сама до себе, відвертаючись від вікна.

Наталка, а з нею і Олекса, стрепенулись.

"Алеж, мамо, не можна вам . . . Ви за слабі на двір, не чуєте як вітер гуде, а мороз аж тріщить?" Наталка, молячи, припала до матері.

"Лишіть мене, я таки вийду. Подай мені кожух," вона рішучо відповіла.

Наталка безрадно видивилась на чоловіка тай не знала, що сказати.

"Ну, деж мій кожух?" настоювала Марія.

"Подам вам уже, подам, але я вас підведу, бо самі не можете, мамо," сказала Наталка.

Марія обвинулась кожухом і рукою лагідно відсунула дочку на сторону.

"Сама вийду," відказала вона рішучо і подалася на двір своїми хиткими ногами.

Довго вдивлялися очі хорої в темноту сіріючоїся прерії, довше ніж коли небудь перед тим. Вона жадно ловила гавкання собак свого далекого сусіда і кожен шелест колихаючогось дерева і всякі звуки, які долітали зі сторони дороги тай губились з шумом вітру. Вона не звертала уваги на наклики дочки з хати, лише вціпивши вічі в сторону снігом засипаної дороги, що вела до Принс Алберт, прислулася дальше. Вона стояла мовчки, опершись до одвірка щоб не повалитися з ніг і виглядала хоч тіни свого безталанного сина . . . Хоч ще хвилинку постояти. Онде, здається їй, щось ворушиться на дорозі! Може то дійсно Івась повертає домів? Давби Бог ласкавий" . . .

Наталка не витерпіла і вибігла на двір по маму.

"Щось чорнієсь на дорозі, Наталю. Бачиш, ось де?" вказала Марія і може проти волі дала себе затягнути до хати.

Подув вітер при отворенні дверей і загасив свічку. Марія знов захиталася і майже що не впала.

Прибіг Олекса. Він поміг жінці посадити матір при столі. За цей час Марія нічого не говорила лише гляділа німо дивними очима на загаслу свічку в вікні, бо це перший раз таке случилося. Вона не могла збагнути дивного значіння цего всего.

✝

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Незабутої Памяті

Покійного Василя Петрівськро

У пятницю, 22. грудня, 1933. року по короткій недузі, впокоївся із Богом нам дорогий Батько і Муж, покійний Василь Петрівський, у місті Ошаві, Онтаріо.

Похорон відбувся в неділю 24. грудня при участі родини покійного, сусідів, приятелів і великого круга Українців, як рівнож і людей інших народностей, які всі супроводили Покійного на місце вічного спочинку, після відправи в домі й церкві.

Покійний Василь Петрівський уродився в селі Рожубовичах, повіт Перемишль проживши 62 роки. Він еміґрував двічи до Злучених Держав, а в 1912. році вибрався з цілою родиною до Канади, де оселився на короткий час у Винипегу. Також був на гомстеді пять літ в околиці Елма-Янів. У 1917. році знов перенісся до Торонта, а в 1920. році на сталий побут до Ошави.

Спочивай у мирі з Богом, дорогий Батьку і Мужу, та хай земля буде Тобі пером; най буде лекша ніж тяжка доля Твого життя була—доля неодного українського робітника і фармера в Канаді, який лишає свою Батьківщину та вандрує до Обітованої Землі, Канади, в надії найти краще життя для себе і своєї родини, а тут! . . . Полишив Ти нас у жалісній, незабутій памяті

Твоя любляча подруга

Анна Петрівська
і діти:

Михайло
Катерина
Марія
Володимир
Іван
Мирослав
Ольга.

Наталка з Олексою також присіли з боку матері до приладженої св. Вечері. Чомусь тяжко було їм на серці—байдуже, що вечеря застигає.

Марія очунялась із прикрого вдумання і звернулася до дочки і зятя, котрі гляділи на неї заклопотаними поглядами.

"Ну, діти мої, чомуж не беретись до св. Вечері? Помолімось Богу, заколядуймо, а відтак покушаймо кутті, яку зварила Наталка," звернулась Марія до них підбадьорюючим голосом і почала хреститися.

Помолитись і заколядувати вже не могли, бо Марія несподівано закашлялась; її задавило, з лиця кров уступила—поблідла, голова подалась на стіл, вона омліла . . .

У вікні шибнула якась тінь. Якась темна постать висунулась із нічної пітьми і своїм лицем прилипла до півобмерзлої шиби вікна, але лиш на хвилинку . . .

Ніхто в хаті не зауважив цего таємничого лиця у вікні, бо Наталка з Олексою були заняті відчутенням матері і навіть не чули як двері тихонько відчинилися і тінь, котра заглядала до вікна, нагло зявилася в хаті.

Був це мущина нужденно одітий, а його постава, що колись була струнка і висока, тепер виглядала зломана в четверо, скорчена і згорблена. Він стояв біля порога наче спаралізований, лише руки, що тримали нервово стару шапку, вказували на володіючого своїми змислами чоловіка. Його відкрита голова була покрита сивим, занедбаним волосям, яке відріжнялося різко від його ще молодого в порівнанню лиця. Але й лице те разило слідами знищення викривлення, так само як і постава його та одіх.

Коли теплота хати огріла троха це обморожене лице, воно нагло стало подібним до маски трупа і страшно виглядало. Краска його була жовто-зеленкувата, на лівій щоці разив шрам загоїної рани, що викривив до обиди цілу форму твари;старі очі були запалі і підгорожені чорними смугами, і ті виснажені очі тепер гляділи німо на сцену при столі.

Марію якраз відчутили і вона піднесла голову, а очі її прямо спочили на постаті, котра стояла біля порога і на хвилину завагалась . . .

"Івась! Мій Івась!" . . . скрикнула вона врадувано, а очі її засвітились неописаним щастям, а ноги набрали звідкілясь нової снаги; вона ціна піднеслась і кинулась обіймаси сина, котрий зворушено крикнув "Мамо!" . . . і кинувся її до ніг.

—Сину мій!

—Мамо моя!

Наталка німо гляділа як мати обіймалась із сином, хлипаючи з несподіваної радості, і більше вже не могли здержатися від сліз.

Любов матері притягнула Блудного Сина до дому, а свічка у вікні присвітила йому дорогу, сповнилась віра матері та здійснилась її надія.

Дивлячись на жалю гідну постать свого брата, якого майже забула, Наталка не могла виянити собі як він міг допуститися до такого занедбання і так постарітись. Це лице з огиджене раною? Краска його—і зломана постава? Як це сталось? Лише зі шпиталю або тяжкої тюрми, де каторжники з тяжкими ланцюхами і галками працюють на ногах коло лупання скали, може чоловік з таким коліром лиця і зломаною поставою вийти. А сивий волос на молодій ще голові? Чи не вказує це все на грішне, невгамоване життя? Не треба було й казати, бо Наталка читала історію свого брата з часу його бурлацтва, наче з отвореної книжки.

Мати, однак—як кожна любляча матір—того зовсім не бачила. Вона була лише свідома одного, що Івась, її блукаючий син, в кінці вернувся і вона була щаслива.

"Я знала, Івасю, що ти повернеш до дому," раділа вона. "Звитайся з Наталкою тай з Олексою, твоїм шваґром. Вона ще малою була коли ти лишив нас. То все, що осталося . . . Батько впокоївся з Богом . . . Никольцьо загинув на війні—"

"Простіть, мамо, простіть . . . Я—я проклятий„" захвилювався син з розпуки на згадку про батька і свій несправедливий проступок.

"Пропало, сину, пропало . . . добре, що вернувся" тепер хоч одного сина маю. Ну годі . . . звитайся з сестрою і її чоловіком. Це св. Вечір, заколядуємо разом,—до кутті засядем," приговорювала матір, утерла сльозу і подалась до стола, підчас коли син пішов вітати сестру і її чоловіка.

За послідних двадцять літ ніхто ще не бачив матері такої щасливої, якою тепер виглядала Марія Николиха коло св. Вечері. Кутя тоже ще ніколи не мала такого смаку. Кушаючи куттю, вона що хвильки споглядала на сина, усміхаючись і приговорюючи:

"Дякувати ласкавому Богові, що дозволив тобі щасливо вернутись. Я знала, що ти повернешся. Чи памятаєш як я тобі все розказувала, Івасю, тоді як ти ще хлопятком був і сіпав мене за фартух, коли ти мене просив пампушка? Я тобі казала: Івасю, деби ти не був, а до дому прийди на св. Вечір, щоби разом зі всіма до кутті засісти. Памятаєш?" питала вона, шукаючи очей сина.

А син, глипнувши на матір, старався щось відповісти, але все, на що він міг здобутися, то лише гірко всміхнутися; він швидко спускав голову над мискою, брав скоро ложкою куттю, на яку сипались зі зворушення рясні сльози . . .

Марія Николиха чулась щасливою, а дивлячись на сина, не страшною і смерть була— не страшною, бо був хоч один син при ній, щоб очі ій накрити.

Ігор Сумний

ВИСЛІД НАШОГО КОНКУРСУ

Приступаючи до видавництва нашого журналу, ми проголосили конкурс на найкращу і найбільше популярну назву, якою можнаб було його назвати. Вислід конкурсу був трохи знеохочуюючим, хочби через це що не всі наші часописи приняли оголошення і тим чином широкий загал українського громадянства не мав нагоди скористати з него, а ті люде, котрі скористали з нагоди, не мали доволі часу застановитися над добре підходячою назвою.

З поважного числа одержаних назв, ми могли взяти під розвагу лише дві найбільше підходячі назви, а це:

"Заморська Україна" й "Український Базар."

Першу назву запропонував п. В. Тулевітрів, з Гамилтону; другу, один наш студент з Винипегу, який, на жаль, просив нас його імени не реклямувати, кромі свого псевдоніма—"Аврелій."

Обидва автори повищих назв подали одночасно й влучні арґументи, чому дана назва малаби найліпше надаватися для нашого журналу.

П. Тулевітрів подав слідуючі пояснення:

"Після моеї думки найвідповідніша назва нового журналу малаб бути: "Заморська Україна." Така назва однаково булаб приємна для Українців у Канаді і Америці, в Африці чи Австралії,—де лише мешкають розпорошені наші літературні сили та український народ, що опинився поза межами нашої Батьківщини."

Ми довго вагалися над вирішенням цеї назви. Вона нам подобалася широким змістом, тай імпонуюча, але кінець-кінцем—по довгім роздуманні—мусіли ми її відложити із слідуючих причин:

В аґлійськім переводі ця назва нескладно і двозначно звучить: ''Trans-Oceanic Ukraine'' . . . ''Oversea Ukraine!''—а це є дуже важним, не так ради самих Анґло-Саксонців як такожродженої тут української молоді. Чим простіша популярніша назва, тим краще для розвою журнала. Дальше, такою назвою журнал бувби змістом своїм примушений покривати ширшу програму і мати перегляд усього життя на заморській Україні. В кінці, ми також не бажали, щоби наш новий журнал, навіть алюзією, нагадував певні попередні видавництва, що давніше появлялися наче метеори і знов сейчас зникали з овиду.

Так, отже, лишилася нам до вибору назва запропонована "Авреліем" — "Український Базар."

Його арґументи такі:

"Назва 'Український Базар' є загального, всеукраїнського значіння. Вона є відома і популярна, не лише по всій широкій Україні, але і тут, на заморській Україні мимо того, що саме значіння цеї інституції стало трохи звульґаризованим нашими орґанізаціями, які влаштовують 'базарі' що року.

"Чому я пропоную цю назву для журналу? Базар—це калейдоскоп українського життя—на який спішать усі . . . на якім найдеш усіх: бідних і богатих, молодих і старих, фільософів і дураків, чесних людей і злодіїів, своїх і чужинців. Базар—це великий празник, на який сходиться святочний нарід, не на то щоби продати або купити що небудь, але розривку—'ґут тайм.' Молодь іде на базар поромансувати, а старші почаступатися зі старими знакомими,—кожен найде щось цікавого й приємного на базарі . . . Там є ріжноманітність, займаючі випадки, сміх і радість, все щось нове, цікаве так, що хоч на часок чоловік забуде своє сіре, буденне життя.

"Добрий журнал оповідань є нічо іншого як відзеркаленням базару життя. Читаєш оповідання, то й дивишся на картини житття, які сторінками — наче калейдоскопні образки — перед тобою пересуваються. Отже тому, що на базарі є скупчення всего люду, то я вірю, що ідеальною назвою на ваш журнал повинноби бути імя—'Український Базар'! У журналі людина найде все те, що можно в житті бачити на українськім базарі: цікаві пригоди, сумне і веселе, науку і розраду,—все, що лише може уприємнити на час буденне життя людини.

"Ця назва є вельми розповсюднена тай не трудна виголосити навіть дитині."

Отже такі арґументи подав нам "Аврелій," і ми по надуманні рішили нею охрестити наш журнал.

Віримо, що більшість читачів погодиться з нами в тім виборі й одобрять його як влучну назву на свій журнал. Остаточно, не по імени судимо вартість річи або людини.

Жалуємо лише, що може декотрі учасники конкурсу будуть розчаровані присилаючи нам гарні назви, щоби охрестити нащ журнал. Всі надіслані назви були милозвучні й гарні, однак не конче вони надавалися на йменування літературного журналу. На отцім місці ми дякуємо всім зокрема і обіцяемо кожному вчасникові конкурсу оправити люксусово річник нашого журнала.

Михайло Петрівський.

ПОЗІР, ЛІТЕРАТИ!

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР запрошує до співпраці всіх українських літератів і літераток. Винагороджуємо за всі друковані праці.

Твори можуть бути писані українською і анґлійською мовами, але абсолютно на українські теми.

Особливше виглядаємо тем із піонірського періоду.

ПО АМЕРИКАНСЬКИ

Оповідання в двох частях.

Вибитися в житті на кращі умовини, здобути серце гарної дівчини, вимагає тяжкої праці, тихих терпінь,розчарувань і завзяття. У характері Юліяна всі ці елементи були присутні. Його недоцінювали, кпили із него тії, що повинні були сприяти, але кінцем Юліян усім показав—"по американськи!"—і засміявся. А той краще сміється, хто на кінець сміється . . .

ЧАСТЬ І.

Цілий день Юліян блукав по так бежевільно галасливих вулицях Ню Йорку—цього модерного Вавилону—таскаючи дешеву валізку, що була поналіплювана сорокато карточками цлових властей і пароходу, на якім рано прибув із Тернополя. Під раменом другої руки тиснув футерал, у якім крилася його улюблена скрипка. Валізка була велика і тяжка, бо зібрав він до неї всі свої посілости-маєток, і хоч зміст її не посідав великої вартості, то все таки молодий імігрант запопадливо таскав її цілий день із собою, перебирав з одної руки до другої аж мозолі понабігали.

Юліян бажав найти частину міста де жили Українці, між якими міг найти собі приміщення і, не уявляючи собі положення, недотепно згубився наче в лісовій пущі Амазонку або дівочім лісі далекої Канади. Не знаючи ані одного слова по англійськи, він снувався наче глухонімий по вулицях,—безрадний був у тім многомільоновім муравлищі чужих людей, що так горячковато рухались у тінях камяних кольосів. Ніхто не звертав на него уваги, хоч Юліян допитливо дивився в кожне минаюче лице. Прохожі мимо люде були такі байдужі на його присутність у Ню Йорку як і ці хмародери, що взносилися понад їх головами. Це не були люде—це були людські автомати. І він із такої далекої сторони приїхав! Чейже хтось повинен був звернути увагу хоч на його сорокату валізку, скрипку і одіж, що так ріжнилася модою від Нюйорчан. Його стрункa постать, великі мягкі чорні очі повинні були звернути увагу хоч одної нюйорської панни! Даром ці люди були бездушні. Він знав, що в Ню Йорку проживає богато тисяч його земляків-Українців і такій надії ще більше вдивлявся в котячися хвилі людей, думаючи, що на тисячі переходніх, пізнає образ хоч одного Українця. Тип Українця так легко виріжнити! Пізнає, здержить тай попрохає вказівок, бо розпука вже опанувала його.

А онде й іде проти нього типовий дятько з Покуття—смаглявий, з довгими свивими вусами і несе кошик із помаранчами й яблоками.

"Дятьку—пострівайте!" крикнув Юліян матірною мовою до минаючого переходня.

Дядько швидко спинився, і не ждучи на слово, виймив яблоко й наставив його Юліянові.

Думаючи що тим приподобається краще дятькові, Юліян виймив срібну монету й заміняв її за яблоко. Видко яблоками торгує дятько—треба свому помочи . . .

"Якся маєте дятьку . . . Ви—ви Українець, ні? Прошу вказати мені дорогу, де наші мешкають," Юліян поспішно спитався.

Але дядько лише витріщив очі, і—здвигаючи раменами та крутячи головою—відповів щось, що звучало: "Но капіш! . . . Но спік амерікан—спік італіяно," тай пішов собі з кошиком.

"Італіянець!" муркнув Юліян.

Здержував ще кількох інших переходнів, заговорював до них по українськи, по німецьки —пробував і слабої французчини, але все з розчаровуючими наслідками. Кожен лише витріпував на нього очі, здвигав раменами, й лишав його з отвореними устами. Прибував він щастя і з поліцаєм, але й той безрадним був.

Коли рано опустив пристань у долішній части міста, від тоді він перейшов богато вулиць, звідав не одну частину міста, а на українську секцію таки не натрапив. Дивувало його це, що Ню Йорк такий ріжнородний. От, недавно заблукав у таку частину, з якої мусів швидко втікати. Був це Гарлем—Чорне Місто—яке замешкують сотки тисяч Негрів, і Юліян думав, що не до Ню Йорку а до Африки заїхав. Аж страшно було.

Звідтілля він завернув на першу шароку вулицю і навіть не знаючи куди, пішов дальше. Манджаючи так із годину, він знов найшовся в якійсь чужій сторони. Став, оглянувся і побачив, що крутом него самі Італіянці і самі італійські написі по вікнах і одверях крамниць. Мала Італія!

Давго наблукався він малими, крутими і брудними вулицями "італійського міста," ним вийшов із него. Вийшов, але знова заклопотався, коли побачив кругом себе самих Китайців, азійські будівлі, одіж, написі, мову. Було це Китайське місто—Цинтатавн! Якнайскорше втікав він із відсілля так, що не манило його навіть глянути на вежу Вулворта, яка накривала своїми тінями Китайське Місто та сфінксову секцію Вол-стріту. На розі скрутив він на широку вулицю, яка звалась Bowery — вулиця

сіра й понура як і люде, що нею снувались.

Вже почало смеркатись, а Юліян не то що кімнати не найшов, але навіть не натрапив й частини міста, де міг її найти. Приходилось хіба шукати готелю і приміститись "по панськи" —витратити скупенькі гроші, а потім із голоду пропасти в чужому місті. Немає іншої ради— треба й готелю шукати; скоро бо й з ніг покотиться.

"Глянув на ріг вулиці і побачив, що це Сема вулиця, а радше, сімка з кількома латинськими буквами стояла на синій, вилитій таблиці місто назви. Він мимоволі завернув туди в надії, що найде який дешевий готель. Кинув оком по будинках і—нагло серце його заворушилось із радості! Бо перед собою побачив церковну баню,—баню так відому й дорогу кожному Українцеві! Прибіг він чимскорше до будинку, приглядається—це дійсно українська церква. Аж лекше віддихнув тай подякував Богові, що в кінці дав найти українську секцію. Оглядається дальше—знов очі заяснїли, коли зобачили напись—

"Український Базар — кигарня!" скрикаув він, читаючи синьо-жовту вивіску над малою крамницею, і зараз туди подався.

Сльози стали в очах з наглої втіхи, коли почав оглядати за вікном рідні книжки, які він уже поперечитував!, українські часописі, календарі, поштівки з колірованими народніми взорами по краях . . . а тут гомонить і рідня мова . . . свої люде . . .

Без вагання зайшов у середину.

В книгарні повно людей. Всі гарно повдівані, зажівні тілом, гладкі лицем— читають, жартують, дискусують політику. Несміло було їм і на вид показатись у своїм стані тимбільше, коли побачив, що всі на него звернули увагу. Це завдяки його сорокатій валізці, одіжи, скрипки! Смішно й дивним було не одному, подумав у душі Юліян . . .

Пустивши валізку долів, скрипку поставив прямцем, Юліян звернувся до симпатичного пана стоячого за конторою, повною часописів і книжочок, і несміло заговорив:

"Пане добродію, чи можу вас прохати о ласку?"

"Алеж, прошу, рад вам послужити, наколи це буде в моїй силі," відповів книгарник.

"Дякую . . . Я бажаю найти собі приміщення в українськім домі, а що годі самому розпитати, бо щойно приїхав сьогодні до Ню Йорку—ще навіть не знаю куди ногою ступити, отже осміляюсь просити вас порадити мені в цій справі, коли — розуміється — не за богато вимагаю," звернувся Юліян до него.

Роман Сурмач, молодий властитель книгарні, цікавіще оглянув чемного юнаки й прихильно всміхнувся на саму згадку того часу, коли то й він приїхав до Ню Йорку, тому кількадцять літ і зазнав подібної трудноші, тому рад був стати другому в пригоді.

"То ви з Краю щойно приїхали, так?" спитався Сурмач ще для певности.

"Так, пане!"

"Дуже добре. Приємно вас повитати, а до мешкання, то вже трудна справа. Ню Йорк дуже тісний на помешкання. Однак"—продовжав він дальше—"пришіщення для вас ми ще повинні найти."

Сурмач був приємно вражений молодим імігрантом—його гарною мовою і поведенням —так, що був охочий поділитися навіть своєю кімнатою. Такох і присутні люде були подібного вражіння тай цікаво прислухувались розмові Юліяна з Сурмачем. Декому й смішно було з вигляду й безрадности молодого "манігрули," хотяй кожен із них знав, що й він такий самий досвід перебув.

"Хто з вас, панове, знає місце, деб цей молодий чоловік найшов приміщення?" звернувся Сурмач до присутних.

Минула хвилька мовчання і мімічних запитів вічми.

"В Качура, на Другій евні, є місце, бо вчера виніссся один хлоп," заявив хтось із гурту.

"Є, там є місце," потвердив інший.

"То добре . . . Пійдіть до Качура й запитайте о кімнату. Коли буде причина, скажіть що я вас послав і одночасно написав адресу.

"Дякую вам, пане добродію, дякую," сказав радісно Юліян. Він вложив картку в кишеню, вхопив у руку валізу, а скрипку під рамя, вибіраючися в дорогу.

"Натрапите самі? . . . Пождіть—може хто піде в ту сторону, то вас підведе," здержав Сурмач Юліяна при дверях.

"Я іду в той бік," зголосився один добродушний дядько, й не ждучи на одобрення, повів Юліяна із собою.

"Грінор ще на сто процент," вихопився один осібняк у циліндрі на голові та грубих окулярах на носі," глумливо підсмішкуючись до свого товариша.

"Ех, містер Лійка . . . ви забули, що ви ще більшим грінором були колись. Цей молодець приїхав одітий в міській одіжи, а ви приїхали в білих полотняниках і кожушку; цей везе валізку—ви таскали клунок у червоній верети на плечах, з якого було чути польську ковбасу, оселедця і паланицю, яку жінка спекла на дорогу; цей привіз скрипку—ви серп і косу," споівдав Сурмач осібняка в циліндри рівним, але вщіпливим тоном голосу.

Всі присутні зареготались і повищірювали зуби до містера Лійки, який скрутився на місци, змішаний і засоромлений.

"Та—та . . . Всі брали коси з собою і я взив. Думав, що фарму піду," виправдувався невдатно Лійка.

"Містер Лійка думав, що Ню Йорк—це Пациків де можна корову і пацятка держати, тому треба коси на Бродвею траву косити," хтось із боку заглузував.

Усі вибухнули знов сміхом.

Містер Лійка скрутився, насунув циліндер на вічі, згадав чорта по імени, тай утік.

Юліян стояв перед вверми льокалю пана

Качура, що містився у вісім-поверховім старім будинку, в якім розносилась жидівська мова, а ще більше, запахи цибулі й оселедців і—вагаючись—потиснув нервово пальцем гузик дзвінка. Ждучи на вислід дзвонення, він дивувався що це за світ міститься за тими дверми, які це люде ці Качурі; хто вийде відповісти на дзвінок, та чи прийдеться йому спати в цім домі.

Почулись чийсь кроки і двері нагло відчинились. В рамах дверей, на темнім тлі коритаря, наче в мрії, відслонилась постать гарної молодої панночки в голубій сатиновій суконці.

Юліян був заскочений несподіваною появою дівчини та ще такої красавиці. Через це не міг він на хвильку слова видобути, лише німо вдивлявся в цю чудову постать. Дві річи, які викликували подивляючі враження на него і які він бачив це—золоті довгі кучері, що розсипались по гладких раменах, і глибокі сині вічка, які на него цікаво гляділи. Він завважив, що солодкий і невинний їх вираз нагло змішався—змінився на вираз заскоченої цікавости, коли вона побачила перед собою дивно вдітого молодця з сорокатою валізкою в руці і скрипкою під раменом.

"Моє поважання, панно! . . . Чи ту мешкає пан Качур?" Юліян опанував себе в кінці, питаючи несмілий і захвильованим голосом.

"Єс, то мій тато . . . Закличу його райтевей," відповіла панночка американським жаргоном і зникла в тінях передпокою.

"Там є якийсь молодий хлоп—вонтс ту сі ю, тату," Юліян почув приємний голос панни, що походив із глубини дому через півотворені двері.

"Мене бачити? . . : Чогоб він хотів від мене!? відгукнувся басовий голос, який—Юліян був певний—належав до Качура.

"Та вийди, то й перекнаешся. Пощо стоїш і другого при дверях держиш?" заговорив старий мецо-сопран.

"Це, без сумніву, господиня!" Юліян усміхнувся.

Юліян почув кроки в передпокою, а тут і отілилась постать присадкуватого, добродушного мушини, порядно вдітого, який—вийшовши з тіни— вціпив в него свої підхмелені вічі.

"Я є містер Качур. . . . Що треба тобі від мене, бой?" спитався він формально, оглядаючи підозрілого молодця від стіп до голови.

"Приємно вас пізнати, пане Качур," відповів Юліян. "Позвольте і мені представитись: Юліян Дубас," і вклонився елегантно.

"Юліян Дубас, га?" сказав він начеб не вірив.

"Так, пане Кучер," відповів молодець і—ковтнувши слину кілька разів— приступив до властивої справи. "Я зайшов до вас в справі кімнати, пане Качур. Сьогодні приїхав до Ню Йорку з Галичини й прямо не знав де подітись, отже зайшов до книгарні на Семій вулиці й пан Сурмач був настільки ласкавий що поручив мене до вас, пане добродію. Вірю, що взгляднте мою просьбу."

"О, то ти руму шукаєш! Орайт, в мене є рум—нічого проти того не маю але то треба жінки спитати, бо вона від того босиха," заявив Качур.

"Рум? Рум!" Юліян загикався заклопотано, дивуючись чому Качур про напитки, а не про кімнату говорить. А може це бутлегер, про яких він ще в Галичині в пресі читав? Може Сурмач закпив собі з него?

"Так, рум! Або ти не про рума питаеш?" Качур загикався, дивуючися що цьому "бойсови" бракує.

"Та я про кімнату"—

"Ха, ха, ха . . . А, най тебе! . . . Я й забув, що ти ще манігрант і не знаеш, що рум значить. Ха, ха, ха . . ." розсміявся Качур сердешно, коли Юліян дивувався що йому сталося. З чого тут сміятися?

"Рум, а кімната, то є да сейм тінг," пояснював Качур. "Але ходи, бой, до середини—поговориш із старою. Ха, ха, ха!" реготався Качур сам із себе, пускаючи юнака через двері.

"Той бойс хоче до нас на рума, стара," звернувся Качур до жінки вказуючи на змішаного Юліяна. "Як можеш, то пофіксуй його на рума. Сурмач прислав його до нас—треба вгодити. Ми мали гард тайм порозумітися, бо я про рума, а він про кімнату говорив. Чоловік у тій Гамериці вже так довго, що й забув що рум петься, а в кімнаті спиться. Хоч в Гамериці то мейк но диферент," закінчив він у добрім настрою.

Хоч змішаний і засоромлений був Юліян, але бачив, що від Качура йому трудношів не буде. Питання ще, що скаже господиня, яка якраз почала його критично оглядати.

Не міг він знести її випитливих очей і відвернув свій зір поводячи його кругом кімнати. Була це г о с т и н н а - п а р л ь о р але вельми люксусово вмебльована, хоч схема кольорів була несмачна й разяча. Всі кольори були змішані на стінах, на килимі й мягких, глибоких фотелях і канапі. Велика електрична лямпа в куті своїм рожевим світлом прямо дражнила очі. Піж боком дорогий фортепян, у куті велике радіо по тихо розносило звуки Гумореску. Ах, Гумореска! Він міг може й краще її на своїй скрипці заграти . . .

Він не міг довго оглядати, бо живі люде собою звернули його увагу на себе. На хвилинку очі його подивляли русяву панночку.

Вона сиділа біля радія, з кольоровим американським журналом на колінах, і оглядала його так само критично як і матір, лише—він потай завважив—уста її здрігались до усмішок на вид його одіжи. Ах, та одіж його! Ті обтислі, чорні, невипрасовані штани, по галицьки скоена блюза . . . вишивана, народна сорочка яка була завязана пестрою краваткою, тоже вишитою вкраїнськими мотивами . . . паперова, сороката валізка вже панні не смішна була, бо вже її бачила, хіба з його черевиків можна було ще всміхнутися.

Юліян спустив очі в долину, а на личках почув іган жару. Не міг він свідомо знести погляду панни—тимбільше, коли нагло хтось кахитнув і закрутив носом.

Він, мимоволі, глипнув у ту сторону й очі його спочили на молодику, трохи старшім від себе. Він був пересадно вдітий, з годинником на руці, перстенем із камінями на пальцях, і пильно вціпив свої очі в него,—невеликі, сиві вічі, що принизуючо виглядали з плоского, блідого лиця, на якім ігралась глумлива всмішка; чуприна його була снідя й гладко вимащена пастою. Юліянови—дивлячись на него—було так само смішно. Паяц тай годі! Вразило Юліяна тоже бачити його сидячого так близько русявої панни, пакаючого напрасно папіроску, при тім оглядаючи його як якого панського коня.

В кінці пані Качурова заговорила:

"То ви з Краю приїхали, га? А звідки?" спитала вона без прихильної усмішки на її повнім, блідім лиці, яке так пасувало до її важкої будови тіла.

Юліян був рад почути від одного члена родини тих дивних замериканізованих Українців настільки чемности, що вона йому не "тикає."

"Так, пані . . . З Тернополя приїхав," відпевів Юліян.

"О, єс, єс . . . Булам у Тернополі кілька разів на празнику . . . Маю там вуйка . . .Я є з Теребовлі, а мій старий з Чорткова. Забули ми вже про олд Контрі тай не жалуем ніц—Америка ліпша!" пояснювала господиня свою сторону.

Старий Качур скрутив носом і порскнувся до жінки:

ТАЄМНИЦЯ СРІБНОГО ОСТРОВА!

Нова Сензаційна Новеля

з-під пера

ще покищо невідомого новеліста

Михайла Бондаря

Яку "Український Базар" пічне містити в слідуючім числі за Березень.

Ця незвичайно займаюча новеля є написана на тлі мальовничої північної Онтерії—твір небувалий у нашій літературі . . . Небуденні типи характери! Акція! Загадковість! Напруження! Ріжнородність!

Новеля читається наче захоплююча фільма.

В ній описується життя Українців і Канадийців у дикій майнерській околиці . . . Познакомитеся з майнерами, бутлегерами, Кінною Поліцією, властителем майни і його романтичним сином, який закохується в українській лісовій русалці, як рівнож запізнаетеся з таємничою фігурою Українця, який вийшов із вогню української революції та опинився на Срібнім Острові північної Онтерії.

Хто є Марко Орел—таємничий пан Срібного Острова?

Хто є Леся—ця чорнобрива лісова русалка?

Це все довідаєтеся з чудової новелі: **Таємниця Срібного Острова!**

Запевніть тобі слідуюче число "Українського Базару" завчасу! Розказуйто про це другим!

Редактор.

АПОЛОГІЯ

Український Базар, як бачите, появляється з датою не за Січень, як це було проголошено в пресі, а за Лютий.

Ми дуже жалуемо, що воно так сталося—що велике число передплатників може й знетерпеливилися—одначе, наколи був хто тим розчарованим—розчарованим остається сам Видавець.

Два нещасливі випадки, над якими ніхто не годен мати контролі, спричинили це спізнення і зміну

Першим нещасливим випадком була слабість і смерть батька видавця—бл. п. покійного Василя Петрівського, яка наступила 22 - го грудня м. р. в місті Ошаві.

Другий випадок лучився самому Видавцеві, яких десять днів зараз по першім: несучи пакунок, автор цих рядків похвзнувся на покритій ледом дорозі, упав, і то так нещасливо, що потерпів ушкодження на голові й рамені до такої міри, що потрібував лікарської опіки в шпиталі. А все те лучилося в самому розгарі праці над випуском першого числа журналу!

Ми дуже жалуемо цього й прохаєм у всіх вибачення і вирозуміння.

Михайло Петрівський.

ГОЛОСИ ЛЮДЕЙ ПРО НОВИЙ ЖУРНАЛ

Витяги з листів наших передплатників і прихильників.

ВІДГОЛОС ПРИХИЛЬНИКА НА РЕЛІФІ.

"Находжуся у дуже критичному положенні, бо я на реліфі, але на таку дорогу річ як новий журнал мусить найтися на передплату. Щоби помочи новму журналові, не є потрібно відніматі собі від уст, а вистарчить не курити кілька днів, чим чоловік поможе доброму ділу і своєму здоровлю. Бажаю Вам успіху!"

Йосиф Лещук,
Еспавола, Онт.

ПриміткаРедакції:
Таких людей, як добр. Лещук, щоби Україна і нише видавництво мали якнайбільше!

СЛОВО ВІД НАШОГО СТАРОГО ЗНАКОМОГО

"Чи Ви є той самий М. Петрівський, котрий написав новелю Магічне Місто? Наколи так, то нетерпеливо вижидаю першого числа журналу Щасть Вам, Боже! Я буду з Вами аж до кінця.

В. П. Федун,
Краков, Нлта.

Так, Ви добре вгадали.

ПЕРЕДДПЛАТНИК ІЗ САНАТРОП

"Залучаю належитість на оказове число журналу і бажаю Вам великого успіху та витревалости в новій праці."

М. Харко,
Ст. Боніфес Санаторія,
Ст. Вайтал, Ман.

Дякуємо і бажаємо Вам скорого виздоровлення.

ДРУГИЙ ГОЛОС ІЗ САНАТОРІ

"Посилаю передплату на нашого новоуроженця, журнал Український Базар і жичу йому рости тай розвиватися на славу і користь нашого народа."

В. Білокін,
Кімн. 229, Санаторія,
Саскатун, Саск.

Дякуємо і бажаємо скорого виздоровлення.

ПЕРШИЙ ДОЛЯР НА ПЕРЕДПЛАТУ

"Залучаю один доляр на передплату на новий журнал. Вірю, що такий журнал повинен мати кожний Українець. Буду старатися познакомити моїх приятелів із новим журналом. Щасть Вам, Воже!"

М. Михуляк,
Айтуна, Саск.

Це є перший доляр, який ми отримали, і тому ми його оправили в рамки на памятку.

ГОЛОС ІЗ МОНТРЕАЛУ

"З великим вдоволенням я читав у часописях, що Ви взялися за нове, дуже похвальне й важне діло—видавання українського журналу-магазину, про що ніхто до тепер у Канаді не подумав . . . Піддержуватиму всіма силами. Найдуться і другі, що займуться його поширенням. Нам таких журналів потреба. Бажаю здоровля і найкращого успіху!"

В. Демянчук,
Монтреал, Кве.

МОЛОДІЖ ТАКОЖ ЗАЦІКАВЛЕНА

"Посилаю Вам на оказове число і прошу мені ласкаво прислати перше число. Я є ученица девятої кляси."

Анна Слободзян,
Фрейзервуд, Ман.

Дякуємо і бажаємо успіху в науці. Лист написаний добре по українськи.

ДРУГИЙ ДОЛЯР З БАЖАННЯМИ

"Залучую Вам доляр у листі (не знаю кілько на рік), за що прошу висилати мені, думаю, так гарний і потрібний журнал для канадийської молоді. Зі ширості серця бажаю успіху такому культурному підприємствові."

Михайло Крайник,
Порт Артур, Онт.

НОВА СКОШІЯ ТАКОЖ ВІДЗИВАЄТЬСЯ

"Жалую, що запізно довідався про конкурс, щоби стати хрестним батьком того літературного дитяти-журналу і надати йому яке гарне імя. Мушу однак погодитися з думкою, що не в імені краса, а в щирому серці і характері. Вірю, що це дитятко-журнал ростиме і развиватися під Вашою опікою так, що український нарід діждется від нього слави і користи."

Михайло Зварун,
Домініон, Кейп Бретон, Н.С.

ВІД РЕДАКЦІЇ

Сотки подібних листів уже наплило до Редакції зі всіх частин Канади і Америки від наших прихильників. За щирі бажання і підтримку ми всім сердечно дякуємо. Всі ці листи лише доказують, що наш журнал має рацію істнування і велику будучність перед собою. Ми тимчасом містимо лише деякі з них, котрі перші наспіли, а на будуче, якщо місце позволить, будемо—час-від-часу—поміщувати більше таких листів головно таких, які будуть короткі і замітні.

"Та ти лиши олд Контрі на боці, а скажи бойсові за рума. Пощо буде стояти як святий у церкві."

"Та в мене плейс є, але що на це скаже містер Горбатюк?" відповіла господиня і кинула вічми в сторону шиковного молодика додаючи знов звертаючись до Юліяна: "Бачите, містер Горбатюк уже десять літ у нас на румі, все на тайм платить, отже ми не хочемо пхати йому до рума чоловіка, якого би він не любив."

Юліян глипнув на Горбатюка, й вже наперід знав, що ще прийдеться набивати вулицями Ню Йорку за мешканням цього вечера, але Горбатюк заговорив:

"Вел, для мене воно мек но диференц! . . . Хай бере плейс аби лише був спокійний і не будив мене тоді, коли я спю так як той послідний."

Юліян вже отворив уста щоби відпалити Горбатюкові, але швидко рішив, краще перетерпіти.

"Молодий грінор ще," тягнув дальше Горбатюк, "але—думаю—скоро полапається на американській політиці. Про мене, пускайте його на рум!" докінчив він і кинув усміх Качурисі, а її дочці—підморгнення.

"Це певно заступник посадника Ню Йорку, думав Юліян, із під лоба глипаючи на заіндиченого Горбатюка. Грінор? Грінор! . . . Не знав він, що це слово означає, однак був свідомий того, що це погане слово із тою свідомостю зродилась відраза до Горбатюка. Пані Качур не дозволила довше думати.

"Як так, то орайт—можете тут мешкати, коли маєте чим платити. Бачите, у нас платять усе наперед. Помешкань мало. Нікому в Ню Йорку не вірять"—

"Алеж прошу пані, я розумію річ," нагло Юліян перебив. "Належитість заплачу зараз. Очевидна річ, що за кімнату годиться наперід платити," він додав і сягнув рукою до кишені за грішми. Багато їх не мав, але було достить на місяць за кімнату заплатити.

Качуриха сумлінно перечислила пятьнадцять долярів, які на бажання її вручив, і всунула за свою велику пазуху.

"Тепер ходіть, покажу вам ваш рум," Качуриха звернулася вже з усмішками, які викликали Юліянові доляри на її лиці. Бач, яку магічну силу доляр має!, подумав Юліян.

"Щож ти думаєш порабляти в Ню Йорку?" поспитав цікаво Качур, коли Юліян вже пустився за господинею до свойої кімнати.

"Не знаю, пане Качур! . . . Думаю, що найкраще оглянуся наперід, а відтак може й яке заняття найду," відповів Юліян.

"Не маю спеціяльного фаху, пане! Прийму все, що в руки попадеться."

"Гм! . . . То трохи тяжка справа для свіжого чоловіка. Тобі займе місяць часу ніж навчишся куди в Ню Йорку ступити, обернутися . . . Гм—гм! Можеб ви, містер Горбатюк, яку роботу вимацали в своїм готелі для того бойса?" Качур звернувся до свого почесного комірника.

"Містер Горбатюк є вейтером в Амбасадор готелі," пояснила думно господиня.

Вейтер! Це мусить бути дійсно висока посада, подумав Юліян і з більшою цікавостю глянув на Горбатюка, поборюючи в собі упередження до него.

Цей високий "дигнітар" із Амбасадор готелю витят свіжу папіроску, запалив і по довгій напруженій хвилі вдостоїв імігранта своїм критичним поглядом.

"Мити баняки потрафиш?" гордо спитався він, провіривши перед тим погляд на собі русявої панни.

"Баняки мити? Гаразд! Думаю, що це штука, яку кожен із нас потрафить" засміявся Юліян.

"То орайт! Коли годен рано встати, возьму тебе й дістанеш джоб. В моїм готелі що дня потрібно патвошера," заявив Горбатюк.

"Дякую Вам, пане Горбатюк. Я все встаю вчасно рано," завважав Юліян.

"Дацо райт!" махнув Горбатюк рукою, а другою покрутив колісцем радія так, що воно загуркотіло голосно й зробило кінець усім балачкам.

"А тепер ходіть, най вам уже раз покажу ваше місце," господиня рішила вже без усмішки.

Юліян підніс свою валізку, взяв скрипку під рамено, й пішов слідом за Качурихою до кімнати, яка була віддалена від мешкання Качурів коритарем, свідомий поглядів на собі всіх, а особливо русявої панни.

Дивніми видавались Юліянові ці брати-Українці в Ню Йорку—зовсім виродилися: такі непривітні, заморожені серцем! Такі були його перші враження, коли він найшовся самим у своїй скромній кімнаті з двома вузькими ліжками, по одному крісловi й бюрком, яким—господиня недвозначила пояснила—він мусить ділитись із містером Горбатюком.

"Оті нижчі шуфляди є ваші!" вказала вона.

Він чувся голодним, бо не мав нагоди повечеряти з причини горячки, щоби якнайскорше найти собі приміщення. Не хотів тепер виходити і волів радше без вечері піти спати, ніж показатись на вічі Качурам або тому заіндиченому Горбатюкові.

НАРОДНІ ДОМИ! ЧИТАЛЬНІ!
УКРАЇНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ!
ЛІГИ И КРУЖКИ МОЛОДІ!

Передплатіть УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР для своєї бібліотеки.

Замовте певну скількість примірників журнала до розпродажі на концертах, представленнях, і тим подібним нагодах. Даємо опуст, який можно вжити на культурні цілі.

Лежачи так на постелі в темній кімнаті, Юліян не міг заснути—радіо й гомін розмови в світлиці Качура, що змішувались із гудінням тунульових і поверхніх залізниць, не давали.

Рад він був із кімнати, але чомусь почувався пригніченим і розчарованим. Не так бо він уявляв собі заморських Українців.' Мав причину так думати! Ще недавно, бо лише вчора в вечір, він сидів на палубі корабля і вдивлявся в зорі, що так чудово мерехтіли над закроеним далеко небосхилом Ню Йорку, і тихцем вижидав тої щасливої хвилі, коли то він стане ногою на землю Вошінґтона—ту свободолюбну, казочну, обіцяну землю Америки—де він істрінеться із своїми рідними братами-Українцями. Як тужив він за звуком українського слова! Яу виглядав він стрічи з першим Українцем! Вони привітають—мріяв він—пригорнуть до свого теплого серця, приймуть під свій дах, погостять, розпитають про Рідний Край, радітимуть бачити молодого юнака, що приїхав з України в чужий край шукати кращої долі . . . Поможуть хоч добрим словом як найти себе в чужім краю. Хтож бо не рад такому? В такий спосіб Українці в Галичині витають своїх братів, які приїзджають із далеких сторін. А тут? Яке розчарування! Яке самолюбство, байдуність . . . Щей посмішковуються з него . . . Грінором якимсь називають!

Він мусить конечно завтра довідатись, що це за слово "грінор." Був вдячний Сурмачеві, властителеві книгарні, що його грінором не прозвав. Він один зі всіх повівся з ним по людяному, показав свою ідейність, українську щирість і тому Юліян був йому дуже вдячний.

Качур, Юліян рефлектував, тоже не злий чоловік, коби небув такий брусоватий. Не зносив він того. Чейже могли всі потрактувати його хоч звичайною чемностю, яку найдеш навіть у найтемнішому селі. Він його не давав причини на вийми. Пережив бо він багато в свому молодому віці—за чав усіх болів, перебув не один удар, трагедію, тому не лише матеріяльна недоля винала його в чужий край.

Один рік свого молодого життя віддав він Україні—в боротьбі за волю. Лишив пяту гімназіяльну і пішов воювати з Поляками, а відтак з болшевиками, в боротьбі з якими був ранений. Покінчилась війна, вернув домів і застав лише самітну матір. Батько помер на тиф. Юліян пішов на один рік у школу, а тут і матір лишає його круглим сиротою. На верх того всего польські жандарми нападають на него в ночі, арештують у підозрінні за приналежність до УВО, його судять і саджають на пів року у тюрму. Вийшов із тюрми—в школу не пустили. Розчарований до краю, він продав мале майно, хату з двома моргами поля, поплатив довги, купив шифкарту до Ню Йорку за решту грошей, й от— лежить він у чужім ліжку, в чужім краю, а вигляди його на будучність? . . . Рано піде до готелю мити баняки!

УКРАЇНСЬКІ ДІВЧАТА!

Розказуйте своїм приятелькам і знакомим, що в журналі за місяць БЕРЕЗЕНЬ починаємо містити в англійській частині чудове оповідання Квітки-Основяненка п. н. "МАРУСЯ," в переводі пані Лайвсей.

Всім Вам, дівчатам, цікавим буде запізнатися із Марусею та її палкою, терпінням переповненою, любовю. Такого оповідання не найдете ніде в американських журналах. "Маруся" потоваришить Вам на Україну, якої Ви ще не бачили, в тихі, пахучі садки, де соловейки виспівують і дівчата палко кохаються.

Отже не забудьте замовити собі число журнала за БЕРЕЗЕНЬ! Ми вам його рядо вишлемо.

Так кінчається його вандрівка—його перший день в Америці. І то добре . . . І за це був Богу вдячний.

Америка—що це за дивний край! Як зміняє вона навіть ліричного Українця в прозаїчного, американського матеріяліста . . . Дивно було йому чи і його Америка змінить—перетворить? Чи не стане він таким як Горбатюк, Качур і всі другі? Може і він ще буле других грінорами називати—ох, він мусить довідатись, що це слово означає!

Сон почав його знемагати.

Нічо, він, їм усім ще покаже—покаже "по американськи!" рішив Юліян у дусі, й сам не знав як він заснув . . .

(Докінчення в слідуючім числі.)

УКРАЇНСЬКІ РОДИЧІ

Передплачуйте УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР для своїх доростаючих дітей. Він поможе Вам виховати їх у вкраїнському дусі. Поможіть їм познакомитися зі скарбами нашої літератури й історії.

Поможіть нам освідомляти в українськім дусі вашу молодь—рятувати її від національної смерти!

КОЛЕСО ДОЛІ

Поспішний поїзд мчав до Галіфаксу, до цеї відомої пристані в Канаді яка вславилася за цей період депресії тим, що стала заднїми дверми краю, через які Канада почала викидати всіх небажаних імігрантів до їх рідних країв.

Максим Рибак був одним із тих, що дістав копняка від Канади. Отце й був він у дорозі до Галіфаксу—сидів у вагоні для курців і понуро вдивлявся на зникаючі обравки краевиду: мальовничі фарми з румегаючими коровами на луках, столітні дуби й клени з яких облітали вже кольорові листки, великі сади що ховали затишні фармерські будівлі, а там і просторі лани зі стерчастою щіткою стерні, яку плугатори перевертали у скибу. Все мигало перед вічми—фарми, поля, міста й місточка. Інші пасажири напоювали свої очі тими видами, лише один Максим вдивлявся у те все зором людини яку амбулянс везе на сумнівну операцію,—очима, в яких пробивалася резигнація і свідомість факту, що те все, на що дивляться—вони дивляться в послідне. Такі прсблески остаточности проявлялись в очах Максима. Це наповняло їх сльозами, а серце глумливим жалем і розчаруванням. Він що хвилі глипав зпід лоба на свого товариша подорожі й крадьцем втирав сльози.

Напроти нього сидів кремезної будови "Англік," молодий ще та гарно вдітий. Велике цигаро дотлівало у руці, на пальці якої видніла товста обручка з блискучим каменем, яку він що хвилі підносив до уст, коли сірі і холодні очі його дійсно любувалися осінною природою як на хвильку відвертав їх від Максима. Англієць чомусь то дуже був зацікавлений Максимом, пильно стежив за ним і студіював його настрої. От і в цій хвилі очі його читали думки Максима, які виражались в очах його і зморщках лиця. Вийнивши цигаро з уст що нагадували щоку булдога і вициливши глумливо свої зуби, він промовив по англійськи допитливим голосом:

"А що, Дзян, жалко лишати Канаду? Ха, ха, ха! Добре придивись усему, бо в послідне її бачиш . . . Так, так . . . треба було тихо сидіти! Революції тобі, і подібним червоним ліходіям, захотілось? Думали, що ви в Росії, хотіли гарну й мирну країну в огонь і кров обернути так, як там зробили . . . Маеш лекцію тепер . . . Шкода тебе, бо бачу, що ти не злий чоловік. Щож порадиш—Канада жартів із такими не знає. Шкода тебе, Дзян, шкода," докінчив він проникаючи Максима своїми холодними вічми, в яких неслідно булоні крихітки співчуття, про яке згадував.

Максим нічо не відповідав. Шкода було слів. Цей Англіень був іміграційним урядником який супроводив його до Галіфаксу, звідкілля мали депортувати до Польщі, до рідні в Галичині. Обдаривши понурим поглядом свого накиненого товариша подорожі, Максим лише зітхнув тяжко й муркнув по тихо.

"Ех, якби ти, Англіку, знав як воно все е—не натеравби ти солею ран мого серця!" і знова понурив свої сумні вічі в вікно вагону і полинув думками в свою недалеку минувшину.

Так, жалко було Максимови лишати Канаду. Серце його щеміло жалем на саму згадку того часу, коли то він перше оглядав тії самі картини Канади в дорозі з Рідного Краю кілька літ тому. Яким радісним огнем надій світились очі його, а в умі укладались рожеві пляни на нове життя. Він їхав в "Обітований Край," щоби поліпшити свою і своєї родини долю. Чи думав він, що такий буде поворот?

Думкою він шибнув у тії часи.

Максим уродився у підніжжі Карпат біля Чорногори, де околиці чудові, люде мальовничі, зате життя їхне є убоге, бо земля—яка їх живить—є понасаджувана горами, на яких видніють маленькі хатинки з клаптиками управної землі, з якої селяни потом і кровю видобувають кусок чорного хліба.

Батьки його були одні з найбідніших, і Максим від дня уродження був засуджений на ту саму біду. Коли підріс, старався нераз видобутись з того зачарованого колеса— подавався на роботи на Поділля, на Буковину і навіть на Угорщину раз їздив збирати виноград, але те колесо все кидало його назад до рідної хатинки. Зароблені гроші на клаптику землі обертались на податок і він на далі оставався в тім зачарованім колесі.

Прийшла Велика Війна, Максима забрав цісар боронити свою корону. Був ранений "талянами" далеко від рідного краю, а коли виздоровів і добився домів, застав свою рідненьку хатинку пустою; вікна й двері були забиті дошками, а коли він вдерся до середини, застав мертву тишину. Прийшли сусіди й сказали йому, що старий батько зістав забитий Москалями, а за ним пішла й його безталанна матір. Розпука огорнула Максима—сів на лавку, вхопив голову в руки, й з душевного огірчення сам бажав умерти.

Але тут залунали сурми—це був поклик ставати в ряди української армії . . . боротися тепер уже не за цісаря і його корону, а за свій рідний нарід, за Україну.

Максим був один із перших, які вступили у ряди славного Гуцульського Куріння, і по геройськи боровся на всіх фронтах із ворогами свого народу. Він шукав забуття, утечі від гіркої долі—смерти.

Однак йому не судилось вмерти на війні. Місто смерти, Максим найшов синьооку Оленку в одним селі над Збручем, де був розміщений його курінь, і—від тої хвилі—забажав жити.

Він полюбив Оленку, а вона його. Він полюбив її не тому, що була приемна на вигляд, а тому, що вона нагадувала йому його самого. Він був сином, а вона дочкою, бідняка, і подібно йому терпіла біду й мріяла про час, коли то всміхнеться їй ясне сонце й краща доля.

Обоє мали ту саму думку відносно "усміху сонця й кращої долі," та коли могло це сповнитися. Те "коли" сталося тоді, коли затихли воєнні гармати, війська розійшлися домів, а Максим повернув до Оленки й звінчався з нею, зливаючи свою долю з долею його молодої жінки та її бідних родичів.

Доля, однак, усе на перекір іде. Життя для Максима й Оленки не то, що не поліпшилось, а погіршалося. Не минуло й три роки, як родина збільшилася приходом трох діточок, а з тим і біда. Польща наложила нечувані податки, а заробити цента не було де; жандарми, староста, всякі польські посіпаки цькують, переслідують, родичі жінки вічно дорікають. Продав він свою спадщину й полатав малі потреби, але це не помогло. Прийшов час, коли життя стало таке тісне, незносиме, що Максим зривався ночами й брав свою голову в руки, як це було в часі, коли повернув до опущеної батьківської хатинки.

Думка виїхати в Канаду прийшла припадково, нечайно. Він зайшов раз до коршми запити свою біду килішком сивухи й застав там майже пів села людей, яких частував Олекса Пристай, котрий якраз повернув із Канади. Пристай був у Канаді двадцять літ, привіз домів кілька тисяч долярів, а що перед тим прислав жінці, то могло лише посвідчити розбудоване господарство й десять моргів докупленої землі. При звуках килішків Олекса відкрив той обітований край—Канаду, підохочений і счудованим односельчанам, добираючи найяскравіших слів і образів. Слухаючи німо тих описів, Максим швидко рішив, що Канада представляє для нього єдину надію ратунку—добру нагоду вирвасися з того зачарованого колеса.

По кількох місяцях Максим виїхав до Канади. Трудний був той виїзд, бо жінка боялася пустити, на дорогу грошей не було. Жінку він якось вговорив, обіцюючи, що забере її до Канади по певному часі, де пічнуть нове і краще життя на вільній, чужій землі. Жид позичив грошей на дорогу, а староста дав дозвіл, бо рад був позбутися хочби й усіх гайдамаків, щоби їх місця заняли Мазури.

До Канади попав Максим якраз на початок безробіття. Заїхав він до Содбер, в Онтеріо, куди мав адресу від Олекси. Правда, мав він афідевіт, після якого мав їхати до Манитоби на роботу до одного фармера, але ніхто його на дорозі не стеріг і— йдучи за приміром других імігрантів, які скакали з потягу де кому випадало—він зіскочив на стації в Содберах.

Та хвиля, коли зіскочив із потягу, започаткувала новий ланцюх його горя Канаді. На щастя мав адрес до знакомих Олекси. Під зиму він пересидів без праці—в гризоті—на ласці знакомих Олекси, котрі його передержували в надії що найде роботу, заробить і віддасть.

Прийшла весна й дійсно знайшов роботу в фабриці куди завів його господар. Надії поросли в гору, бо робота—це святе слово—означала його спасіння. Тії надії, однак, швидко розбилися, коли він—разом із сотками других робітників— зістав віддалений від роботи. Три місяці праці то все, що він виробив в Канаді за послідних чотири роки побуття. Те, що заробив, господар узяв за удержання, лише дві п'ятки вдалося вислати своїй жінці, котра писала лист за листом по гроші. До того жид клопотав за довг, родичі нарікали, діти босі ходили . . .

В розпуці Максим скакав на "фрейта" й кидався по цілій Канаді, гонений злудливими надіями найти якусь роботу, але вони все заводили. Де не приїхав, всюди находив сотки других подібних собі безробітних, які ждали на яку небудь роботу. Розчарований, скакав на слідуючий потяг і їхав дальше, а ідучи так звитий у клубок холодними ночами, нераз він бажав ізсунутись під колеса гуркотячого поїзду й скінчити зі всім раз на все.

На осінь усе добивався якось до свого давного господаря, котрий милосердився і принимав його на кімнату. Там заставав тичку листів від жінки, читання яких впроваджувало його в чорну розпуку. Все ті самі просьби о гроші, біда, терпіння, сльози, нарікання.

—Жінко, в мене цента на папір і на поштову значку нема, щоб тобі відписати— відворкував Максим гірко, й сам не знав, що їй відписати, чи взагалі була яка ціль відписувати—побільшувати її терпіння? Вона переживала пекло там—він тут.

Почали в Канаді давати допомогу таким самітним безробітним як він—два рази на день скупої їди, що вистарчала хіба вдержати тіло й кості разом та душу в дальшім терпінні. І це добре було! При тій нагоді—в міській гостинниці—він перший раз зійшовся з комуністами. Чув про них давніше, бачив їх у своїому селі, куди вони наїхали були робити "революцію," але він їх собі легковажив.

ОПОВІСТКА

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР

Виходить при кінці кожного місяця з датою слідуючого місяця.

НЕСПОДІВАНКА!

Зробіть своїй рідні або приятелям приемну несподіванку: Пришліть нам 25 ц., то ми вишлемо на подану вами адресу одно число журналу з компліментом.

ПОТРІБНО ПРЕДСТАВНИКІВ

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР бажає мати свого представника в кожнім місті й кольонії в Канаді і Америці.

Вдайтесь за інформаціями.

Можуть бути дівчата й жінки.

Видавництво.

Тепер він сходився з комуністами що дня й вони почали його "клясово освідомлювати." Давали йому газети, книжки, пояснювали чому він терпить біду, тягнули на збори до Робітничог Дому, де він довідався, що вся біда—яку терпіть у Старому Краю і яка загнала його до Канади, щоби тут терпіти ще більшу нужду—походить через буржуазію і тих клятих панів.

Йому подобалося це, що вони кликали його своїм "товаришем" і стільки труду собі завдавали, щоби освідомити його в своїй правді. Вони взивали всіх робітників до обєднання, бо робітник не має нічого до стрячення, хіба свої кайдани. . .

Не минула й зима а Максим уважався одним з тих комуністів, що гуртувалися в Робітничому Домі, котрі ходили що вечера на збори і на демонстрації проти "буржуазії." Правда, він не сумнівався про справедливість правд, які голосили провідники Робітничого Дому—він сліпо вірив у те, що йому проповідували! Знав він, що терпить горе; що хтось винуватий за те, а що комуністи кажуть, що буржуазія, пани і їх наємники винуваті, тому він вірив у це й з цілої душі їх ненавидів. У комунізмі, казали йому, є єдине спасіння для робітника. Треба зробити революцію— вирізати всіх панів, завести робітничий лад, аж тоді настане добро.

Зневірений у життя, розчарований до краю, Максим горів жаждою пімсти на всіх за теперішну недолю свою. Він готовий був кинутися в бій так завзято, як він кидався у рядах гуцульського куріння. І така нагода в кінці прийшла.

Місто вирішило післати всіх самітних безробітних на працю в кемпи, будувати дорогу, за удержання і пять долярів у місяць.

У Робітничім Домі скликали збори й місцевий провідник комуністів—товстий шторник—у довгій промові завізвав усіх безробітних застрайкувати і не йти в "невільничі кемпи" за дармо робити. Були й другі промови такижже самих череватих провідників Робітничого Дому, котрі мали гроші в банку, штори, або добрі роботи, і високопарними словами запаморочували таких бездольців, як Максим, до протесту, до боротьби з буржуазією.

Годі було розважати Максимові та його безробітним товаришам. Ця справа дотикала їх самих і вони самі мусять боронити себе. Провідники правду голосять, бо за робітниками обстоюють. Це була нагода вилляти трохи гніву, який клекотів у страдаючих грудях,—нагода вдарити на буржуазію!

Коли, отже, прийшов урядник слідуючого дня по сніданню, щоби зробити список безробітних до міської гостинниці, Максим був один із перших між пів тисячкою безробітних, які вчинили бучу. Та буча скінчилася бійкою з поліцією, яку прикликали урядники. Це була "революція" на малу скалю, яка наробила більше галасу, ніж користи кому небудь. Заворушення скінчилося арештуванням кількох безробітних, а між ними і Максима. Шістьох із них поставили перед суд, а після розправи, рішено їх депортувати. Максим був між тими шістьома. Були це такі самі бідаки з Галичини як і він. Тії, що билися із поліцією і найбільше були винуваті, уйшли безкарно. Були це Англійці, Французи й Фінлянді. Вони більше кричали й билися з поліцією ніж Максим і його галицькі товариші, але на диво жадного з них не покарали і ні одного не депортували. Та—що казати—бідному все вітер в очі, а Українцеві ще до того зі зливою! Таиті мали адвокатів, приятелів, які прийшли і обороняли їх; кожен із них відпекався від вини, від приналежности до комуністичного руху, а Максим і другі його товариші не вміли брехати, не мали ані адвокатів ані приятелів, котрі могливи були їх оборонити. Ті червоні провідники з Робітничого Дому, котрі все кричали про "солідарність" і обіцяли обстати за робітником—ані носа свого на суді не показали, бо боялися о свою власну шкіру.

А, шкода про них і згадувати! . . . Не минув і місяць як налетіла на него поліція на чолі того урядника, який сидить напроті него, вхопили його вечером в чім був, затягли в вагон і . . . от везуть його! Везуть назад там, звідкіля він втікав—у те прокляте колесо, у стару—біду!

М. П.

УКРАЇНСЬКІ БИЗНЕСМЕНИ І ПРОФЕСІОНАЛІСТИ

Без уваги в якім місті проживаєте—давайте нам своє оголошення. УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР усюди доходить.

Своїм оголошенням Ви одночасно й поможете культурній справі. Читачі оцінять Вашу ідейність!

ДР. ТЕОДОР ТКАЧІВ

Український лікар, акушер і оператор

11 GORE VALE AVE., TORONTO

(Trinity Apt.) Phone WA. 3754

КУПУЙТЕ ВСЯКІ МЯГКІ НАПИТКИ

у

COUNTRY CLUB DRY CO.

BEVERAGES

М. Мізинчук, властитель

949 Dundas St. W. • • Toronto

WA. 7315

ОЛЕНА БОСИНГЕР

Читачі "Українського Базару" певно зацікавляться гарною знимкою хорошої панни, в чудовім українськім народнім строю, яку ми помістили в англійській частині.

Велике зацікавлення тоже, ми певні, викличе стаття, що відноситься до цеї панни, а іменно: "Пісня—це слава України"! (Song—the Glory of Ukraine).

Може хто найдеться, що не вміє по англійськи і не зможе прочитати даної статті та належно оцінити світлину, відносячуся до неї, тому ми на цім місці пояснимо коротко хто ця панна є та переведемо важніші місця з англійської статті.

Панна на світлині, не конче повторяти, називається Елена Босингер, Американка, німецького походження, мешкає в Филаделфії і є загально відомою оперовою співачкою в Америці. Вона так полюбила українську пісню, що вивчила нашу мову й через послідні два роки виступала співати в ріжних містах у вкраїнських операх. Особливо пописалася вона в премієрі славної опери "Мазепа," минулого року в Ню Йорку, в ролі Любови, матері Мотрі.

От що пише про панну Босингер Др. Льонгин Цегельський в часописі "Америка," в своїй рецензії премієри опери "Мазепа":

"Окреме признання належиться американській артистці панні Буссингерівній, котра грала ролю Любови, матері Мотрі. Чистокровна Американка, панна Буссингерівна мусіла перш усього побороти трудноші мови. Ми знаємо, що навіть Українки роджені в Америці, мають неясну українську вимову. Вимова панни Буссингерівни не уступала ні трохи вимові замерикнізованих Українців. Голос у неї це повний, низкий та сильний мецосопран, що в низших тонах звучить металевим дзвоном майже як контр-альт. Роля Любови найбільше драматична в цілій опері. Її три виступи є сильні, повні пристрасти і драматизму. Панна Буссингер вивязалась з цих тяжких виступів на повне вдоволення — особливо в потрясаючій своїм трагізмом нічній сцені з Мотрею, коли вона благає доньку спасти батька, засудженого на смерть."

Панна Босингер співатиме свою ролю також і цього року в тій самій опері, яку Український Артистичний Театер, під дирекцією Дмитра Чутра, виставляє у ріжних містах Америки: Скрентон, Питсбург, Клівленд, Дітройт і Шикаго. Віримо, що українське громадянство поспішить на виставу опери "Мазепа," щоби на власні очі побачити цю славну Американку, почути як із грудей її злеться чудова українська мельодія та: оцінить заслуги її та Дмитра Чутра, котрому належиться вдяка за приєднання цеї співачки для Українців і вивчення її української мови, для слави нашого народа і на славу нашої пісні, якої звуки вона часто розсилає через радіо по цілім континенті. Одним словом, панна Босингер являється одною найбільших сил, яку Українцям в Америці вдалося приєднати для добра української справи.

А тепер кілька слів, які вона виразила у статті, поміщеній в англійській частині журнала:

"Від пана Чутра я довідалась про чудову Україну: красу широких піль . . . теплі, пахучі літа . . . проймаючі й оживляючі зими, що вводять святі, вельми славні українські Різдвяні Свята . . . описи українських народних потрав . . . розкази про великих українських героїв, які вели життя і були все раді жертвувати його для добра свого любого краю," в кінці, що дуже а дуже важне, навчив мене української мови."

"Мені здається, що українська мова є найгарнішою мовою в світі до співу," значіння слів і складові звуки є такі багаті та такі чисті; а слова, коли потрібно, посідають таку горнаючу драматичну інтензивність, яка викликує тим краще бажане драматичне чуття. Вона така рівна—однакова, в любовних піснях, або ніжних настроях, звуки можуть бути такі солодкі, такі гладкі і вірні. . . .

"В українській музиці є таке невичерпане багацтво матеріялів для голосу як також для інструментів. Я маю примірник українських народних танків й клясичних композицій, які я дуже люблю. З причини знаменитого викінчення, я думаю, що танці композиції уступлять місце в користь апелюючих до серця і веселих мельодій українських народних пісень.

"Американська молодь хоче бути славною і багатою дуже скоро і легко, та тратить зацікавлення коли натрапляє на перешкоди. Я думаю, що українські хлопці й дівчата мають таке саме неспокійне бажання зробити успіх у смішно короткому часі й при можливо якнайменшому зусиллю.

"Тепер є дуже добрі нагоди для тих, котрі знають більше як одну мову. Я радилаби всім молодим людям, які мають нагоду вивчити добре якусь другу мову в дома крім англійської, щоби зробили це радо і з вдячністю. Я дивуюся чи українські хлопці і дівчата, які стидаються мови своїх родичів і своєї національности, здають собі справу з того, що імя "Українець" є знамям найвищої культури і огляди?

"Мимо цього теперішного відношення, я сподіваюся, українська молодь ту і в Канаді, коли стане свідомою того, як сильно увесь світ цікавиться будучністю України і яка глибока честь і пошана належаться імені "Українець," то тоді, я певна, вона відкине мильний стид до своєї національности і мови та буде горда з того і дякуватиме Богу, що вона—Українці."

Miss Elena Bussinger

UKRAINIAN BAZAAR

English Section

John Rae Perigoe, M.A., Editor

A *Glorious* Night

Moonbeams are silvery, star-rays are tremulous:
Such is the splendor of light.
Forget your weariness; come to me, precious one,
Come to the orchard to-night.

Here let me sit with you, whispering pleadingly,
Under the cranberry tree.
My sweet and dearest one, see how the mists arise
over the fields and the lea.

Moonbeams and star-beams are falling so tremblingly,
Putting the orchard to sleep;
Only the aspen trees, whispering lovingly,
Still at the cherry tree's peep.

Look at the heavenly spaces so limitless,
Silvery, starry and blue,
And see those grasses gleam, yon by the aspen trees,
Proudly with opals of dew.

Please do not shiver so; those cold and gleaming drops
Your feet shall moisten no more:
For I shall carry you, fondly embracing you,
Straight to the cottage's door.

You need not shiver so, sitting here cozily,
As it is midsummer night.
I shall keep warming you, fondly embracing you,
Under this glory of light.

—Staritsky, tr. by Ewach.

Editor's Note: We have just received a copy of "Ukrainian Songs and Lyrics," a short anthology of Ukrainian poetry translated and edited by Honore Ewach, B.A., best and most productive of our Ukrainian-Canadian poets. We hope to give a comprehensive review of it in our next issue.

Song---The Glory of Ukraine

About a year ago, while glancing through the Ukrainian daily, "Svoboda," Michael Petrowsky came upon a picture of a lovely young woman in a dainty Ukrainian costume. It was a cut of Miss Elena Bussinger, the celebrated Grand Opera singer, and the accompanying article said that Miss Bussinger, although an American, had mastered the Ukrainian language, and had won acclaim in the role of Lubov in Tschaikowsky's Mazeppa. Being tremendously interested in the advancement of the knowledge of Ukrainian culture among the other peoples on the continent, Mr. Petrowsky took the liberty of writing to the singer, asking her several questions. He was particularly interested in learning how she happened to take up the study of our language, her opinions on our songs, and their adaptibility for radio, theatre and concert work.

Miss Bussinger, graciously replied, sending two portraits of herself, one of which we are pleased to reproduce in this first issue of our magazine, and a long letter which appears below, and which, because of its inspirational value, beautifully expressed opinions on Ukrainian songs, language and art, and commendable advice to our youth, we are pleased to feature in the *Ukrainian Bazaar*. Not only are we proud to publish it, but we deem it worthy to be framed and hung in a prominent place in the home of every young Ukrainian man and woman in Canada and the United States.

When Miss Bussinger says that "Ukrainian is the most beautiful language for singing," you may be sure she knows whereof she speaks. She is a talented young singer of German descent, who, after some years of serious vocal study and singing recitals, operas and with symphonies, sang leading mezzo-soprano roles with the Florentine Grand Opera Company, and later turned to Ukrainian opera. In her library of operatic scores she has a large number of Ukrainian operas. Last winter Miss Bussinger sang the role of Lubov in Tschaikowsky's Mezeppa, and during the past summer was the soloist with the entire Philadelphia Orchestra during an hour of Ukrainian music broadcast over a coast-to-coast network.

The opera Mazeppa which had its American premiere in Ukrainian in New York, Feb. 4, 1933, will be repeated this winter in several large American cities. It is needless for us to advise all who are within reach of these cities to take advantage of the opportunity of seeing this magnificent Ukrainian opera presented by a cast of real artists, of whom Elena Bussinger will be one. The dates and places are as follows: Scranton, Pa., Feb. 12. 1934 in the Masonic Temple; Pittsburgh, Pa., Feb. 15, 1934 in the Syria Mosque; Cleveland, Ohio, Feb. 17, 1934, in the Public Auditorium; Detroit, Feb. 18, 1934, in the Orchestra Hall; and Chicago, date not yet set.

Mr. Petrowsky has, with Miss Bussinger's permission, read her letter of appreciation of our music and encouragement for our youth to several assemblies of young Canadian-Ukrainians, and their interest has prompted us to reproduce it here. We quote Miss Bussinger:

"Now, Mr. Petrowsky, as to how I come to be interested in the Ukrainian language—I think I had better begin by telling you something of my early life:

"I was born here in Philadelphia of German descent, and educated in a Quaker Orthodox private school. I studied piano for eight years, and also spent a number of years in the study of elocution and classical dancing.

"In school, I majored in French, German, Spanish, Italian and Latin. Foreign tongues always came easily to me, and I frequently won honors in foreign composition. Although the school committee prided themselves that the young ladies who were graduated from that particular Quaker institution were most delicately mannered and perfectly equipped to grace the highest social or literary gathering, our education concerning history and geography was most appallingly neglected. I can safely say that not one of us had ever heard about the country called "Ukraine," nor had we ever seen such a place on any maps of Europe, but that for six years straight we studied, and studied, and studied Ancient Greek and Roman History, and only when we were very young did we ever delve into the history of European countries such as France, England and so forth. Though we knew the most minute details of Xenophon's struggles, and had memorized long portions of the essays of Marcus Aurelius, none of us had ever heard of the great Ukraine patriot Mazeppa, and to us, as far as we knew, he might have been an inhabitant of Mars.

"After some years of very serious vocal study, in the year 1931, I was engaged to sing leading mezzo-soprano roles with the Florentine Grand Opera Company. I had sung symphony concerts, recitals, and operas in many other cities, but this was to be my first engagement with the Florentine Opera, and also, my first appearance in Philadelphia.

"The opera was "Andrae Chenier," by Giordani, and there was to be one performance in Philadelphia, then we were to leave on a tour of the United States with a repertoire of Italian operas.

"One evening, a few days prior to the Philadelphia performance, I chanced to visit the business office of the Company. The Manager introduced me to a quiet-mannared young man who had been sitting near the door when I entered. It was at this time and place and not on the stage of the Metropolitan Opera House, as many New York newspapers afterwards stated, that I met Dimitri Chutro, then the Ballet Master with the Florentine Opera Company. We became very friendly, and now we are engaged.

"When my contract with the Florentine Opera expired, I refused to renew it, and instead, accepted offers to sing Russian operas. The first was "Khovantschina" by Moussogursky in which I was to sing the part of "Marfa." Mr. Chutro helped me read the Russian text, and taught me to understand the script. After not so long a time, I was able to read aceptably and to understand the meaning of the words as I read.

"Some months later, Mr. Chutro produced scenes from Ukrainian operas at the Plays and Players Theatre here in Philadelphia. I then set about to learn to read and pronounce Ukrainian. I already could read the script and with Dimitri's patient help and often despair, I proceeded to master the Ukrainian language. I am able now to read Ukrainian quite easily, and even speak a little. Altogether I did not have great difficulty in learning, but I think that is due to the fact that I had a very able teacher.

"It was from Mr. Chutro that I learned about the wonders of the Ukraine—the beauty of the vast steppes—the warm fragrant summers—the biting, invigorating winters that usher in the sacred, much celebrated Ukrainian Christmas—the descriptions of the Ukrainian national dishes—the great heroes who lived their lives only to be a willing sacrifice for the country they loved, and last, but very, very important—the Ukrainian language.

"It seems to me that Ukrainian is the most beautiful language for singing: the meaning of the words, and the syllabic sounds are so rich and so pure; the words, when necessary, possess a certain clutching dramatic intensity that inspires all the more the needed dramatic feeling, and yet, in the love songs or tender moods, they can be so sweet, so smooth, and so true.

"I have in my library of opera scores, a large number of Ukrainian operas, among them are: Rizdvyana Nich, Maiska Nich, Zaporozhits za Dunyem, Natalka Poltavka, Vetchernyche, Mazeppa, and Taras Bulba. I sang "Mazeppa" in New York on February 4, 1933, and will sing it here in Philadelphia at the Academy of Music on Friday evening, March 24, when Mr. Chutro produces "Mazeppa" here. The cast will be the same as in New York performance, the American premiere performance.

"I have sung Zaporozhets za Dunyem and Vetchernyche in full, but over a radio broadcast in New York City; I introduced the aria from "Rizdvyana Nich", the aria of Oksana. It was a great success, and many many listeners-in said nice things about it. On all my radio programs which are given for the American public, I slip in a Ukrainian folk song or two, if there is no time for an aria from a Ukrainian opera. The audience is always delighted with the melodies and they request me to repeat them over and over again. I received so many requests to repeat and repeat "Plavai Plavai Lebedonko."

There is such an inexhaustible wealth of material in Ukrainian music whether it be for voice or instrument. I have also volumes of Ukrainian folk dances and classical compositions, of which I am very fond. In view of the excellent musical treatment of these pieces and their musical development, I feel that the cheaper, hackneyed songs, arias, or instrumental compositions that are thrust over to us on concert, radio and symphony programs will eventually be discarded in favor of the heart-appealling and lilting melodies of the Ukrainian folk songs, and the powerful dramatic operas and symphonies that are so intense in genuine musical depth and value, and which reflect so vividly the fleeting joys which are almost completely submerged in the prolonged agonies and soul frustration of the Ukrainian people.

"It stands to reason that if these creations, operas and symphonies, alike, are to survive and achieve the respect and admiration of alien nations, they must be presented in the finest professional manner possible, with casts of the very best artists, and with authentic, especially designed stage settings; highly trained professional choruses, and well-balanced symphonic orchestras. No matter how great the opera, no matter how patriotic the audience, unless the singers, chorus, and scenery, ballet, and orchestra with its conductor, are fully equipped to interpret the score as the composer meant it should be, the result will only be another amateur performance that will disgust the critical foreign audience that comes to the opera primarily out of curiosity to hear a Ukrainian Opera.

"I do not mean to find fault with amateur choruses and singers or musicians, but may I venture to say that without doubt, none of them is sufficiently developed musically or in stage arts to even attempt to approach the very tedious Ukrainian operas. There is no reason why the young people who take part in entertainments that are given in the Ukrainian Homes, cannot if they have enough talent, the right kind of musical instruction, and are prepared to labor at least ten years seriously day after day, suffering unbelievable disappointments and tremendous odds, for in such way comes a successful career. whether in music, law, drama, medicine, or art—become good artistes, and some day, perhaps, take their part in these same operas or symphony concerts.

"American young people want to be famous and rich too quickly, and too easily. If they decide in a half-hearted manner, that they wish to pursue a career of some sort, they lose interest if they encounter odds, or learn that their chosen career which seemed easy at the beginning, is in reality very strenuous and requires a long period of silent preparation during which time they receive little or no salary for their work. I am sure that the young men and women of Ukrainian descent who are born, either in the United States or Canada are imbued with the same restless longing to succeed in a ridiculously small period of time and with the least possible effort.

ROMKO MARAZ, a young Ukrainian artist now living in Toronto, whose work will be seen from time to time in the Ukrainian Bazaar

It is with a great deal of pleasure that we announce that the Ukrainian Bazaar has just secured the services of a rising young Ukrainian artist, Mr. Romko Maraz. The title on the front page of this issue is his work, and he expects to contribute sketches and drawings for succeeding issues. Mr. Maraz is an associate of the Ontario College of Art, graduating in 1932, and is the first one of our people in Canada to graduate from an art school.

Speaking of the exhibition of Mr. Maraz' paintings at the Ukrainian National Home in 1932, the Toronto Evening Telegram says in part: "A canvas of outstanding interest is 'The Musical Beggar' in which the figure work is very fine indeed, the composition well considered. In addition to his figure studies Mr. Maraz shows a series of landscape sketches done during the past summer in the Sturgeon Lake district." This young artist also had an exhibition of his paintings at the Canadian National Exhibition in connection with the Ukrainian home-crafts display. Not on inconsiderable achievement for a youth who has been in this country only sinc 1925, it is?

SONG—THE GLORY OF UKRAINE

"These young people whose parents speak another language than English, are additionally lucky for they have the chance to learn two languages from babyhood. There are fine opportunities now for those who know more than one language, and good chances for advancement, especially in radio, banking, and literary work today. I would advice all the young people who enjoy the priceless oportunity of learning well another language besides English at home, to do so gladly and thankfully. I wonder if the young Ukrainian men and women who are ashamed of their parents' language, who are ashamed of being Ukrainian, realize that the name "Ukrainian" is significant of the highest in culture and refinement, and that being ashamed of the language and nationality means almost the same as being ashamed of their parents?

"In spite of this present day attitude, I feel that when the young Ukrainians here or in Canada, become aware of the high standards set by the famous Ukrainian dramatists, musicians, artists and poets; when they hear and see the great spectacular musical dramas that are the productions of their very own countrymen who are striving heart and soul to produce the most exquisite in musical perfection for the glory of Ukraine; and, when they are conscious of the keen interest that the entire world takes in the Ukraina of the future, the deep admiration and the sincere respect that is accorded to even the name "Ukrainian", then, I am certain that they will hurl aside their false shame of nationality and language and fill with well-justified pride, and thank God that they are—Ukrainian."

So concludes Miss Bussinger's letter.

Distasteful as it is, the fact cannot be denied that some young Ukrainians born in this new land look down upon the customs, traditions and beliefs of their parents. In their ignorance they see only superficial oddities, and fail to appreciate the true value of their birthright. This fact was brought home in a disagreeable way by a recent incident in a large Western-Canada city; and the pity of it is that it is not by any means an isolated

A young woman whose Ukrainian ancestry was indistinguishable beneath a layer of acquired American characteristics was walking down the street. She was dressed in the latest fashion: fur-trimmed carriage boots, silk stockings, new fur coat with its luxurious collar almost hiding a chic little turban perched jauntily on the side of her head. Not one of us could find fault with the young lady's desire to be as well-dressed as her means would allow, indeed we should commend her for it; but the tragic part of it was that she placed too great an emphasis on clothes; to her appearances were all-important.

Behind her, not proudly walking along side but following like a faithful dog a few feet behind, cam her old mother, in from the farm for a short visit. The young woman saw in her mother, not the victorious hero of a stiff battle with nature, but a dowdy drudge, clad in heavy moccasins, with an archaic fur coat covering stooped shoulders, and a huge kerchief framing a weather-beaten fac. The girl was ashamed to be seen with the mother who had given her birth, and whose tireless labors had given her some of the advantages which she was now flaunting in the old woman's face.

In her blissful ignorance she was forgetting what her mother had done for her. In the same way some Canadian-Ukrainians are forgetting what a glorious heritage they have. It is therefore pleasing to chance upon people of other nations, many of them occupvng high and celebrated positions in life, literally falling in love with our great and unhappy nation—Ukraine—to such an extent that they learn our tongue in order to reach a better understanding of our history, customs, art and literature. This know-

Continued on Page 39

Publisher and Editor

By J. R. Perigoe

If I might be pardoned for doing something which is usually considered infra dig in our profession, I would like to tell you something about my associate, Mr. Michael Petrowsky, the editor of the Ukrainian Bazaar. Not that Mr. Petrowsky needs an introduction to you, for he is known to Ukrainians all over Canada for his writing and other cultural activities; but for the benefit of our English readers a few words about this outstanding young Ukrainian-Canadian will not be out of place.

Mr. Petrowsky, besides being a playwright and short story writer, is acknowledged to be the most important novelist of his race in Canada. He has the proud distinction of being the author of "The Magic City," the first Ukrainian novel to be written and published on the American continent. It is Mr. Petrowsky's ambition to open to the Anglo-Saxon the closed book of Ukrainian pioneering on this continent, and to give to his people a permanent record of their literature as it is being produced today both on this continent and in Europe.

Born in West Ukraine, in the village of Roszubovychee, Michael came to Canada at the age of thirteen. He began his education in Canada, and later studied in the United States, completing his training at the University of Dubuque, Iowa. It was in 1928 that, after some time spent in Florida, he published his "Magic City," an absorbing novel portraying the life and adventures of a group of Ukrainians who were attracted to Miami by the great real estate boom. Among his own Ukrainian writings are several plays on American and Canadian themes, a number of short stories for children, as well as many short stories which have appeared in the Canadian-Ukrainian papers.

Mr. Petrowsky has taken a fling at journalism, and besides has had short stories published by The Toronto Star Weekly and other publications.

In pursuance of his aim to popularize the Ukrainian name in Canada he took the initiative to have the famous play, "Na Khody Hryciu no Wechernyci," staged for the English-speaking people of Oshawa while he was a resident of that city. It was for this purpose, as well as to provide a medium for literary expression for his people, that Mr. Petrowsky has now founded the Ukrainian Bazaar.

Introducing---

JOHN RAE PERIGOE, M.A.

English Editor for
The Ukrainian Publishing House

Mr. Perigoe is a graduate in English of McMaster University and the University of Toronto. A fourth-generation Canadian, he is an ardent admirer of the Ukrainian literature and culture, and should prove an admirable interpreter and mediator between the new and old Canadians.

Our Ukrainian as well as the Anglo-Saxon readers and friends will, no doubt, agree with us in the foregone conclusion and approve of our happy choice. We are fortunate, indeed, in securing the collaboration of such a highly-accomplished young Canadian gentleman to work with us in the capacity of an editor of the English Section of our magazine, and books which we expect to publish in the future.

Mr. Perigoe, by virtue of his splendid education, his previous experience in journalism, ability and good taste for fine literature, is well-qualified to fill his new position as our editor and render our readers the best possible service under the present circumstances of our endeavor.

As every beginning is hard, especially in the case of our present literary venture in the new, and untried field of Ukrainian publishing, we invite herewith the kind co-operation of our readers and friends, and hope that they will appreciate the enthusiasm with which he set to work, and his efforts to give them his very best.

—Michael Petrowsky

PRIDE GOETH FORTH

By Alberta C. Trimble

'Thy people will be my people," he beseeched, kissing the ends of her braids before twining them about his neck is if binding them irrevocably together. "Thy language my language, with you to teach me."

THE curtains inside the row of flowerpots at the opened windows quivered, fluttering the blue and pink crepe paper strips festooned from the ceiling and wafting into the parlor a faint odor of scented geraniums and fall. Against the outside of the screens where the late sunset behind them met the electric light from within pressed the children, a score or more, impatiently waiting their turn at the delectable food.

"Gosh! More chicken!" Melie heard one exclaim above the rattle of cutlery and the buzz of conversation. The Ukrainian, especially at the three tables of older people in the dining-room, was music to her after four almost unbroken years in the city. "Gee, Mike, don't dey do not'in besides eat at your brudder's weddin'?"

Melie, who was kept busy passing things and seeing that her younger sisters replenished the chicken and vegetables, had also to entertain her new sister-in-law's cousin, Sophie Andrejkwi, from a farm in the foothills, so was not in on the conversation being bandied about the table; and more that that, except for translating to Vance, unusually taciturn, on her left, had to keep the conversation rigidly in Ukrainian, for Sophie, conscious of her clumsy shoes and her tow-colored hair screwed into an uncompromising knot, felt that no one ever lapsed into English except to make disparaging remarks about her. But at that exclamation she looked up and down and long narrow table built for the occasion and smiled. Platters heaped with chicken, dishes of mashed potatoes and creamed cauliflower, jelly, olives, salad and big bowls of steaming *holubci*.

Vance, whom they persisted in speaking of as "Mr. Hopgood. Melie's young man she brought from the City," had said after the noon dinner for the English guests that he had never seen so much cooked food in his life, nor such well-cooked food. He might well say it, she thought complacently as, conscious of his sleeves against her left arm, she urged a slice of white meat upon Sophie, who was gnawing a drumstick, for to her mother's natural talent and been added training by the best cook in the town were she had worked before her marriage. English dishes she cooked solely now, except at times like this when she prepared a few of their own for the older folks; and today she had out-shone herself, as if the feast were a tangible welcome to the orphan girl who was her eldest son's choice.

Lena was a dear girl, her brown eyes glowing deeply at the caress in Peter's voice. Melie hoped that they would be very happy in the mining town to which Peter was being sent by the bank. She was well liked here. The dentist and his wife in whose home she had worked for three years had given her a silver tea service, proudly displayed by itself on a small table at the foot of the Virgin. The other English gifts overflowed from the piano, the bookcases, the sideboard in the dining-room and every other available surface, their number testifying not only to her popularity but to the esteem in which the Richlyvski family was held by their English-speaking neighbors. Vance had been greatly impressed at noon. "Nobs," he said, "who at home in London would not look at the Hopgoods."

He had been impressed by the wedding, too. It was the first time he had witnessed their elaborate ritual lasting most of the morning: processions and marchings with flags, crowns for both bride and groom, the broad gold wedding rings, red velvet cushions to kneel on, blessings and benedictions without end, and all, as he laughed good-naturedly, in a foreign jabber of which he understood not a word.

As she beckoned Olga to send the youngsters around the backdoor for a "hand-out," she thought tolerantly how stupid English tongues were when it came to languages other than their own. And how smug they were about it; you come to us, they said. As for languages, for all his reading Vance did not speak his own too well, dropping his h's and g's all over the place when he was excited. But he was so clever in his own way, so handsome and absolutely dependent upon her that nothing else mattered. She leaned towards him to say something just so that he would know she was here in this crowd jabbering a foreign language of which he understood not a word, but her father had renewed the wine and Vance was clinking glasses with Peter in an unvoiced toast.

She Would Inspire Him

HANDSOME, his red hair shone like lacquered copper in the gleam from the chandelier. She had been almost ill with pride in showing him off to the family last night: almost ill with anxiety, too, she admitted honestly, for fear the family might not like him. They were prejudiced, judging all Englishmen who married Ukrainian girls by Aunt Annie's husband, Cram. Out in the dining-room he was banging on his plate for his host to move faster with the wine. And her parents must have got the idea that Vance could not keep a job, because there had been veiled allusions to it in her mother's letters.

Vance could. He had not liked the bank where Peter had got him in; probably he was right about promotion being slow except for those with the gift of tongues. As for the stockbroker's certainly she was the last person to wish him to stay where there was a temptation to gamble. It had been a bit of luck, that place in the taxicab office, and perhaps it had been a compliment to her that he had not kept it because the night hours prevented their seeing much of each other. At any rate it had been untactful of her to suggest that they could manage with less of each other for a while if only he was doing well. She did not blame him for his outburst, especially as he knew that her boss was waiting for a chance to take her out.

A little jealously would do no harm though; in dealing with one of Vance's temperament it might prove an asset. However, to atone for her lack of diplomacy she had ferreted out a place as assistant bookkeeper for a chain of grocery stores. Being a wizard with figures he now had a branch, and if he minded his p's and q's he would have a position worth while some day. Besides, working there he would get their supplies at a cut.

If it was ambition he lacked she would inspire him. How opposed everyone had been to her mother's marrying the spendthrift young laborer too popular with the fair sex. Her friends had united in telling her how much better off she was in her comfortable position than out washing to support a husband, not to mention the inevitable children. But her mother had retorted that she knew a trick or two herself. "The smell of good coffee and bacon will pull any man out of bed," she would laugh; "while a hot dinner at night will call louder to his stomach than a fairy queen to his eyes." Look at them now, sitting pretty, her father foreman at the mill.

If she had been proud in showing Vance off to the family, she mused as she pretended to be listening to Lena's brother, Tony, describing a pullman car to Sophie, who ejaculated her wonder in grunts, she been been equally proud in showing the family off to him: her well-informed father, her mother, with what they termed "the million-dollar smile," and the bright youngsters, to say nothing of their imposing house with its glazed porch at the side, their sedan, the garage built that spring, the spick-and-span cowshed for old Blackie, the six-tube radio and the showerbath indefinably epitomizing the heights they had attained.

Vance had commented upon her mother's unconscious sense of her own worth as she turned back her skirts over her knees and began to draw the sweet-smelling streams of milk into the pail, the whole neighborhood clustered around as if this were part of the morrow's ceremony; and had mentioned his own mother's inferiority complex—Vance was keen on Freud for the time being. He had stood with his arm linked in hers as they all gathered about a game of horseshoes on the lawn, her father beating Peter in a walk, even with Lena spurring the latter on; and had passed a curt remark about the way his old man spent his evenings nodding over the Times after a dram at the pub.

Then they had stolen off to sit on the riverbank and watch the moon, a harvest moon, come up over the fringe of poplars. To the music of the water rippling past he had made pretty speeches about her hair, the two braids her princess coronet. Now he knew that she was a throwback to a gipsy ancestress, the most beautiful of her tribe. But not a word of what she longed to hear, though the night was full of it.

Oh, there had been times when she had barely restrained herself from saying: "Vance, when are we going to be married? Four years we have known each other, life going by." But something probably what he called her "Princess Amelia pride," had kept her from it.

Yet, glowing at the memory of how sweet he had been, if he but knew he had made a very definite proposal to her that morning when, just before the round of kissing, Peter having jubilantly transferred his and Lena's nosegays to their right shoulders, Vance had begun to do the same. "Not so fast, young man," she had said to cover the general laugh; "it was only Peter and Lena who were joined in the holy bonds of matrimony." "It'l not be long till we are wearing ours on the right side, too," he had replied without thinking, the solemnity of the service having filled him with the same emotion she had often surprised in his eyes when she looked up from her sewing beside the rose-shaded lamp in the apartment she and Peter had.

Was it because his salary was barely more than hers or was it because of his family? As if she cared, she was thinking when her cousin, Rosie Cram, who was a waitress in a Chinese restaurant and had her hair henna-ed to a more violent red than Vance's, leaned across the narrow table to drawl, "A penny for your thoughts, Amelia, if they're worth it," then, without a pause, slid her eyes to Vance. "You needn't flatter yourself it's because you're Peter's best man you're in the seat of honor beside the bride, Big Boy; it's really because you're English."

Their Artificial Nosegays

MELIE flashed her a scornful glance, but Rosie, apparently oblivious, crooked her little finger above her fork-handle and made eyes at Vance as if to say that because her father was English there was a subtle bond between them which none of the rest could comprehend.

"Though we're all one big family here tonight," she proceeded with a nonchalant gesture to include the whole head table, all young and except for the bride and groom, wearing their tiny artificial nosegays on their right shoulders, though there had been a bit of chaffing that morning as to the side upon which hers should be pinned. She flicked it airly then. "The Noble Order of Unmarried Ukrainians."

At the way it sounded in Rosie's mouth Melie felt herself getting hot, but she did not attempt a retort, instead trying to placate Sophie angrily gesticulating with the drumstick she had not quite relinquished.

"Did you not learn English at school?" Melie demanded.

"Ah, and did we?" proudly. "When Metro

Tetherah was our teacher we had the English every Friday afternoon for half an hour."

Not a working subject Melie decided drily, though the trustees make sure to fly the flag for the grant.

But no real thought of hers was on it, for she now noticed that Vance's holubci, which he had praised at noon, was untouched on his plate, and as if in imitation Rosie was lifting hers daintily aside, though there had been times when the young Crams had been glad to gorge themselves upon it after days of enforced fasting, Aunt Annie too proud to let her sisters know that her larder was bare.

Vance had been eating doggedly as if he had something on his mind. She had caught him looking along his nose at the decorations. Well, she had been disappointed in them herself, the roses horticultural freaks, all hues sprouting from one stalk, the stems emerging geometrically in a spiral effect. And all outdoors ablaze with autumn foliage and late-blooming flowers! But her mother had contended that paper flowers were still used at Ukrainian weddings. Anyway, Aunt Annie, with only the one girl and fearing ttat she would never marry respectably, had been pathetic in her eagerness to make them. Poor Auntie had borne enough without having her feelings hurt over a trifle. Moreover, real flowers would entail only plucking and arranging; hours of love had been twisted and fluted into the petals of these roses.

Surely mere decorations would not make Vance so grumpy and frown with such evident distaste at Rosie. Or—Melie caught her breath—was he reflecting that if she was a fair specimen English and Ukrainian did not mix very well. Was that why he would not commit himself that he was afraid for the children's sake? Naturally one took that into primary consideration, but Aunt Annie was a spiritless sort and Cram a regular bounder. She was on the point of twisting him around to look at her and away from the spell of Rosie's eyes, but at that moment her Aunt Annie came in, having to pay for the privilege of an English husband by washing out. With her was an old great-aunt, shawled, none too clean and mumbling through her gums that she would sit by the young man from the city and determine if he was worthy of a Richlyvski. But Melie hustled them into the dining-room and found them places, and spent some minutes trying to make Lena's brother, Tony, stay in his chair instead of slipping out every little while to return with his eyes glassier than before. What must Vance be thinking? But she

Attention, Ukrainian Girls!

THIRTY-THREE PRIZES!

How did you like Alberta Trimble's story "Pride Goeth Forth"? We would like to hear your opinions and criticism of it, either in English or Ukrainian. For the best essays the Ukrainian Bazaar is offering thirty-three prizes.

THREE FIRST PRIZES—A year's subscription to the Ukrainian Bazaar. These letters will be published in this magazine.

TEN SECOND PRIZES—Two months' subscription to the Ukrainian Bazaar.

TWENTY THIRD PRIZES—One month's subscription to the Ukrainian Bazaar.

Compositions are to be less than 300 words, written on one side of the paper only, and must be in this office not later than the end of February.—Address to

Ukrainian Bazaar 331 Bay St. Toronto

did not ask, instead calling to her father to refill Tony's glass.

Her father came hustling in with his bottle of wine, one of which he facetiously referred to as the bride's health, the other the groom's, winking to pretend that the latter contained a more potent brew, though everyone knew her mother's views on hard liquor at a wedding. Her father was a handsome man, Vance had said, yet when Rosie smiled superciliously at him Melie felt something in her lover's eyes that her father was shrinking to the stature of a common foreign laborer.

Her mother, too, bearing the wedding cake for the bride to cut. She had not spent much time on her hair and standing over a hot stove had aggravated a naturally ruddy complexion. Melie wished irritably that she had come to the table in the English way. How wide she opened her mouth when she smiled! And her figure, was it always so shapeless?

If only she could smooth the clouds from Vance's face! Though the sudden half-disdain made him handsomer than ever. There was envy written all over the other girls. Even Rosie, gloating, was one point of adulation.

Going around the corner to the dance hall in the sweet twilight, his arm linked in hers, Vance's face did not lift for a moment. He even helped "the powerful Sophronia" when she stumbled over her feet.

Rosie, her rouged high cheekbones giving her a sharp tubercular look, clung to his other arm and talked as if there was a secret tie between them, causing Sophie to frown and clench her fists, at which Lena, still in wedding dress and veil, the wreath of orange blossoms having continually to be adjusted, told her to come ahead with them.

"Watch Mrs. Lena put on airs now!" Rosie twitted. "And the fuss she made about the Gorham's present, just because they're English."

"It's not because they're English," Melie defended. "It was her token of reward for three year's faithful service."

A Mistake to Bring Tim

"I SUPPOSE if it had been given her by a Chink restaurant-keeper she'd have put it in the same place to show, eh?"

Certainly she would. Except that Lena would not have accepted employment in a Chinese restaurant."

"Meou!" said Rosie, then shrugged and laughed shrilly. "How high some of these Bohunks set themselves!"

Bohunks! From Rosie whose best blood was Ukrainian.

But the seed had been sown. There was that in Vance's face which told her that he was calling them Bohunks, too, for once inside the dance-hall he encased himself in disapproval. She felt uneasy about it and tried to slip her mind within his so that she might view things through his English eyes. Yes, the decorations were too garish for words, especially against the blue kalsomine and buff paint; the pictures hanging near the ceiling grotesque, a lot of bewhiskered Kosciuskos whose very names she had forgotten. In one corner sat her old great-aunt, mostly cerise shawl, munching sunflower seeds and inelegantly spitting the hulls upon the floor. Her old great-uncle's long-tail coat, got from heaven knew where, made him look something out of the funny papers. The stage was a-bustle with the orchestra getting into place. Immediately before the backdrop representing a chromatic scene on the Danube was the table with its punchbowl and glasses, her mother even then stationed there, as if, as Tony said with a leer, a person could have a thirst already yet.

Rosie clutched Vance by the elbow and pointed to the pictures on the wall though actually drawing attention to Melie's father coming in.

"When you go back to the city, Big Boy," she giggled, "tell them that moustaches are being worn this year—in the best circles."

"If you're trying to tell Vance we're Bo-

Continued on Page 35

Courtesy Mail and Empire

ANNIE PRYCHODA

One of the six girls in the Ukrainian Interlude presented by the Central Technical School in connection with their Stunt Night. Our younger generation are doing good work in bringing to the attention of their fellow students some of the fine things in Ukrainian culture.

MARUSIA

One more of the screens hiding our Ukrainian literature from the eyes of the world has just been removed by the translation into English of the finest work of one who occupies, if not the first, then one of the foremost places among our story tellers. I refer to the recent translation of H. Kvitka Osnovianenko's novel "Marusia" by that talented Canadian writer, Mrs. Florence Randal Livesay. As a result of Mrs. Livesay's work, Kvitka's field of influence has been increased tremendously, only a few of his works having been translated hertofore, and these in French and Polish.

It is gratifying to have this masterpiece made available in English, but it is even more gratifying to know that the spirit of the original is faithfully reproduced in the translation. It was that characteristic of Mrs. Livesay's work which made her "Songs of Ukraina" so charming. Of these verses the Manitoba Free Press said: "In her translations Mrs. Livesay has certainly entered into the spirit of the original, reproducing the passion, the patriotism, and the very song itself . . . " Mrs. Livesay's long acquaintance with Ukrainians in Canada has enabled her to capture throughout her poems the peculiar wit and wisdom of our nation. the twist of our national temperament, and while it is not so difficult to reproduce the original tone in prose, nevertheless a careful selection of words is evident at all times.

The choice of "Marusia" for translation was a happy one, for it has an almost universal appeal. The Anglo-Saxon will enjoy its direct presentation of foreign customs in an unusual atmosphere; the Ukrainian-born will revel in its resurrection of half-forgotten scenes and traditions; and everyone will enjoy the quaintly told peasant romance, vibrant with the emotion of first love.

Kvitka, the author of "Marusia," was born to a prominent military family in 1778. He was a delicate child, early blinded by scrofula, but miraculously cured while praying with his mother at a neighboring monastery. He was successively monk, soldier, theatre director, teacher, editor, and magistrate. He died in 1843 at the age of sixty-five. He did not write a great deal in Ukrainian, but it took a man of remarkable courage to even use at all the forbidden language.

It is the aim of the Ukrainian Bazaar to better acquaint our Canadian and American born youth with some of the masterpieces of their literature. Not all of them have had an opportunity of learning their native tongue, and since they are all studying English, we consider that this English translation of "Marusia" will broaden their knowledge of a national writer, and aid them in their study of English.

LOVE IN THE UKRAINE

Read the fascinating love story of the saintly
MARUSIA

By Kvitka

as translated by

FLORENCE RANDAL LIVESAY

Canadian poet and admirer of Ukrainian culture

The Ukrainian Bazaar

has secured the rights to the serial publication of this poignant and gripping story of the love of a beautiful village maid for a dashing young cavalier

The MARCH issue of the UKRAINIAN BAZAAR will contain the first installment

WATCH FOR IT AND TELL YOUR FRIENDS ABOUT IT

Ukrainian Canadiana

I FOLLOWED my guide down the cellar steps. The house itself was a comfortable bungalow in the North End of Winnipeg; the cellar, which underlay the full area of the building, was floored with concrete and was hung with heavy curtains along three of its walls. When my Ukrainian friend pulled these curtains aside, I could not help staring in astonishment. Built-in bookcases, six shelves high, ran around three sides of that large cellar, and those shelves were filled with Ukrainian Canadiana. Sceptics had asked me incredulously whether there were any Ukrainian authors in Canada, and here was nearly four hundred feet of shelf-space filled with their writings!

The Ivan Bobersky Library of Winnipeg is a unique private collection of all books, pamphlets, and periodicals published in Canada in the Ukrainian language. It is th property of Professor Ivan Bobersky, formerly of the University of Lemberg but for many years a political emigre resident in Winnipeg. The Ukrainian literature of Canada has been his hobby, and he has collected a definite library of everything ever published in Canada in th Ukrainian tongue. Although there are inevitable gaps in his bibliography, especially for the earlier years, his present book-hoard is probably as complete as it is humanly possible to make it. Its extent, even to one familiar with the Ukrainians in Canada, is very impressive.

In th first place, it should be understood that most of this ponderous collection consists of the back files of a score of Ukrainian newspapers, together with such other periodicals as the annuals of churches and benevolent societies. Since there are only a quarter of a million Ukrainians in Canada, the regular publication of books has not been a commercial possibility; and the literary activity of these people has expressed itself chiefly through the newspaper. A great many books haxe been printed, but they have been the crudely manufactured by-product of the newspaper plant and not the imposing stock-in-trade of regular publishing houses.

A second category calling for brief dismissal is a type of cheap reprint imported in sheets from Lemberg or Kiev and then sold with a Canadian cardboard binding by the newspaper office.

Still a third group consists of novels, originally in English or French, which have been translated into Ukrainian by some nameless Winnipeg journalist and then, after appearing in instalments through the newspaper, have been issued in book form in order to reap a little extra profits. Dumas, Rider Haggard, and Jules Verne are among their favourites. Issued in similar fashion are reference books, obviously adapted from English, on farming, carpentry, the raising of hogs, and other useful arts.

The elimination of the foregoing categories still leaves several hundred books and pamphlets representing the original composition of the Ukrainians in Canada. Sermons and religious polemics account for a considerable number of these. Treaties on Canadian geography, history, and civics are important. There have also been several playwrights ,such as Maydanik, Kovbel, Petrivsky, Luhovy, and Hunkevich. Short stories have been published by Novak, Tyanihore, Ivakh, and others. The most important novelist is Michael Petrowsky, a resident of Oshawa, Ont., author of *The Magic City* (Magichne Misto). Much of the best poetry has been scattered prodigally through thirty years of newspaper files, but important volumes of verses have been issued by Theodore Fedik, Vasil Kudrik, Paul Krat, Onufry Ivakh, and Ivan Danilchuk. No really great writer has yet emerged among the Ukrainian-Canadians, but the activity has been great and there is a marked crescendo in the quality of the work done.

The foregoing summary applies only to publications in the Ukrainian language. Little of any importance has been written by Ukrainian-Canadians in English.

Watson Kirkconnell,
in the Canadian Forum.

Reprinted by courtesy of The Canadian Forum.

PRIDE GOETH FORTH

Continued from Page 33

hunks," Melie said coldly, though her father's moustache seemed to have grown an inch since last night, "I told him the first time we met."

She had made no bones about telling him the evening they had met in the cafeteria that the only reason she went by the name of Richardson in the city was because Richlyvski was too much of a mouthful for the rest of the office, apologizing not for her Ukrainian blood. Vance had teased her, but she bore it jauntily, giving him the impression that she was conferring a distinction upon the English name.....Princess Amelia he had dubbed her then.

But oh, how right Peter had been when he persisted that it was a mistake having Vance as his best man and bringing him home to a wedding instead of when there need be only the family around, though when that would be she did not know, their home a community centre. Weddings! If there had to be all this fuss and work, she thought as she caught Vance's eye on her mother's flushed face, it was up to the bride's brother to have given her one, although Tony, even then wending his way across the stage at least three sheets in the wind from mixing his wine with Cram's deadly home-brew, had no spine.

The orchestra was full of pep, but Vance was not. He was stiff, holding her from him so that she was stiff too, and lacked her natural grace. Peasant grace, she thought caustically, observing that he did better with Rosie. Melie had three engaged ahead, so Vance kept right on with Rosie. Her English blood calling to his, she decided jealously, trying to keep up her end of the conversation with her partner, yet not lose

Courtesy Toronto Evening Telegram
EMILY KROMAR and JEAN HRYNICK
Two more pretty Ukrainian girls who participated in the Central Technical School Stunt Night.

sight of Vance taking her cousin to a seat across the hall.

If only she could make him look at her! Was she not better looking than Rosie fantastically rouged and dyed? Or was the lowest English preferable to the best Ukrainian? However, when he did look in her direction she regretted it, for he seemed to be seeing her mother's figure and broad beaming face and comparing them, saying that she would look like that in twenty years; comparing her with Aunt Annie sitting frightened against the wall, pleased because she belonged in this magnificence yet dreading an outburst when her man's liquor began to take effect.

Why, merely because of an accident of birth? Bohunk! Yes, she admitted miserably no one but Bohunks would decorate a house with paper flowers. Nowhere else but at a Bohunk wedding would there be a huddle of moustached gentlemen congregratel like dumb animals near the door waiting for the music so that they might swoop down upon their spouses with whom alone they might dance, revolving in their queer old-fashioned polka. Bohunk! Not many steps removed from the barefoot peasants who eked out a bare living from the soil, eating turnips to fill them and garlic to keep away disease. Bohunk! Look at the old women! She began counting the festive shawls and gave up.

Peter was right. It had been a mistake bringing Vance at all. In the city with Peter Richardson, bank acountant, and Melie Richardson, private secretary to one of the members of the oldest firm of lawyers there, it was different. But here! He could not help feeling English and superior in this atmosphere. Even Cram, who never did a hand's turn from one year's end to the other, felt that he had lowered himself by marrying Aunt Annie. As if he, swaying on the stage steps to the music starting up, could be any lower! She vehemently refused to dance with Tony, going with Peter instead. Though if he dared to utter one word of reproach or sympathy—!

"Lover, Come Back to Me"

AFTER the first part of the program Vance did not dance except once with her perfunctorily and once with Lena. The rest of the time he spent outside, apparently smoking cigarettes. She held up her chin and was gay, though last night she had been out in the moonlight with him, a gramophone down the river playing "Lover Come Back to Me." That was what her heart was crying now, all the remembered hours of happiness passing in mocking procession with their chant of finality. But she could not touch his aloofness. In despair she got up and waltzed with Tony, who had pursued her with lovemaking for years, but when she continued through the fox-trot with him and Vance did not even look jealous she knew it was hopeless. She had a third with Tony, but Vance merely smiled and stood in intimate, animated conversation with Rosie before coming to ask her if she would favor him now.

"Perhaps you'd enjoy one with Rosie more," icily.

"Why, no; not at all. Though she's not a had kid. I've cottoned to her because she's—because she's—"

"Not Bohunk, eh? Then," she fiared, "you should get along capitally with her father. He's all English, straight from Billingsgate."

She was aware of the hurt look in Vance's gray eyes as if she had suggest that his folks were Billingsgate, too, but she did not take it back. If she had lowered herself by this display she had stood as much as she could, being scorned in the midst of her own people, everything turning out so differently from what she had planned.

With hot tears burning against the back of her eyes she looked at her sister's dancing gracefully in their pretty city dresses and marcels, and wondered if his sisters were half as attractive. She looked at her own slim ankles and hands and recalled what she had been taught about her ancestors who wrote music and painted pictures.

Barefoot, peasants, perhaps, but always shoes for church, shoes such as he had never seen. She had planned to show them to him to-morrow, but she would show him now. She would show him. Pushing him aside she ran out.

The soft twilight had gathered into a thick dark veil which wrapped her about as she flew along the walk. In the kitchen the children were still demolishing the remainder of the feast Under cover of the crash of breaking glass and voices raised in reproach she slipped in unheard.

As she took out her great-grandmother's costume the opened chest gave off an odor of musk. It choked her. She flung the window higher, but still it choked her, blending with the night air and marshalling the memory of all her past happiness. Past, she thought bitterly as she unpinned the nosegay from her shoulder. Now hers would be always on the left, her younger brothers and sisters pinning it there with a tolerant smile which recounted the whole history of her jilting by the handsome red-haired Englishman. How she hated him for humiliating her. Her whole being trembled with it as she raised her dress above her head and stood before the glass in her brief slip.

Fine white blouse with smocked sleeves showing off her hands, red skirt banded with blue and gold ribbons, black velvet basque trimmed with gold braid, embroidered linen apron with long fringe, high red Russian leather boots just below her knees. Now this wreath of blue flowers about her head, these narrow ribbons woven into the two braids which hung almost to her waist. How her eyes shone above her hot cheeks! She had not realized that the national costume was so artistic. Wondering if Vance Hopgood's sisters had any of their ancestral clothes, she preened.

She would show him, indeed! Who was he? Unable to hold a position in a bank where a Ricklyvski had risen from post to post until he had a branch of his own. What if her brother could speak seven languages? Her father could too, and had translated a book of folksongs into English, Olga and Pauline assisting with the spelling. How many books had been translated by Vance's father, clerk in a greengrocer's in Whitechapel?

Picking up the little tulle and cambric-flower nosegay, she pinned it on her left shoulder defiantly. Now, she vowed, she would never marry, but work, work, work until she got to the top, manager as Miss Darrell was, and have her own little car. Going down the stairs she walked as Miss Darrell, lips sweetly pursed, and thought of all the things she would have. She could see it all. Finally after vague years, in which time apparently stood still, would come her great moment, Vance applying to her for a job. Not that he would know her but could she ever forget the soft red hair in which she had buried her fingers? Ah—another woman might refuse him a place. "What! An Englishman applying to a Bohunk for a job!" But not she. She would be too big, too noble. He had just learned who she was and was bowed over her hand when she arrived at the hall.

The clapping at the end of a dance changed to a clamor for her. "Melie! Melie!" they shouted, making the rafters ring. "Now he will see," she gloated behind her smille as she dropped curtsies in all directions in her search for her father, whom she finally spied with Vance on one of the benches.

Her father, not unlike the poet beneath whose picture he sat, was declaiming, and from his gestures evidently airing his views on many things dear to his Ukrainian heart; probably telling Vance that he had tried to keep in their family the old ideals and customs though encouraging them to assimilate the new ways of the country in which they lived. More than likely he had been reciting from their poet, Taras Schevchenko, who by his verses had aroused his people to struggle for freedom. It angered her to think that Schevchenko had spent ten years in Siberian exile, yet such smal potatoes as a Hopgood did not even know that he owed a debt of gratitude to the men and women of Middle Europe who for centuries had stood buffer between the Mongolian hordes and the English secure in their tight little island.

The Universal Language

AT the thought of her ancestors who, harassed by invasions and living beneath a foreign yoke, had produced such as Schevchenko and Marko-Vovchok, she felt their pride of race surging through her veins. Vance started up as she came towards them, but she looked through him as if he did not exist.

"My father," she begged in her own language. "Your violin. Play for me the Ukrainian dance which you composed that I may dance the dance of my grandmother at the wedding of my brother. Come."

Dig my grave and raise my barrow
By the Dneiper side.
In Ukraine, my own land,
A fair land and wide,

I will lie and watch the cornfields,
Listen through the years
To the river voices roaring,
Roaring in my ears.

Bury me, be done with me;
Rise and break your chain;
Water your new liberty
With blood for rain

Then in the mighty family
Of all men free
Maybe sometimes very softly
You will think of me.

That was what the violin played at first singing into her mind the poem—Schevchenko's Testament—she had learned in childhood. Then the tune switched imperceptibly to her grandmother's air to which she had not danced for years, so

long that she feared she had forgotten how. But her spirit had not. All her spirit seemed to be in her feet, gliding and tapping in the high-heeled shoes, her body dipping and swaying to the primitive strains. With its liquid evanescence the music bridged time so that she was her grandmother wandering with a lover along the paths of forest aisles in a night of cool stars, the shy deer, fleet of foot, darting about; behind them, the clash of cymbals and fires dying to coals. Nothing of experience but had been hers. "Maybe sometimes very softly you will think of me."

The applause was deafening. This was part of the wedding, they thought. Yet as she stood irresolute, wondering if she would give them the encore they were demanding, she was aware of Vance sitting on the bench with his arms folded, his face dead-white beneath the deep red of his hair.

Something in his posture drew the triumph from her soul and she knew that, no matter what, nothing counted but Vance. She could lie down and let him walk over her if only he loved her sometimes. When a woman loved a man—She knew why Aunt Annie went out scrubbing floors and handed over her money to Cram. If she gave Vance the job she had pictured she would go out to lunch with him and, because he had only money for a cup of coffee, share with him as on the day they had met. Back to their starting-point. Sharing with him everything, the best of her Ukrainian heritage with the best of his English blood, strengthening his weaknesses as he weakened her over-strengths which were weakness, too. Oh, Vance dear, Vance, Vance!

As if her father knew that her spirit had consumed the strength of her body he swung into a waltz which the orchestra joined. The crowd closed in over the cleared space and Tony, who had been waiting, caught her listless form to him, whispering words she did not hear. All she could hear was the music. With a pang she recognized the popular air the gramophone had played on the riverbank last night, Vance's cheek against hers. Now they were singing it, Tony's thick voice away off-key, bellowing, "No wonder I am lonely."

She searched the room for Vance, but could not see him. Nearing the entrance she flung Tony aside and ran out, groping for the knob outside, and closed the door, holding it safe with her body.

The air was cool on her burning face raised to the sky. All about her was soft friendly night, though the croaking of frogs in the distant marsh and the rustling of poplars filled her with an inexplicable sadness which was apart from anything she had ever known before. It was as if a big darkness was pushing her down, stopping her breath. She held a hand to her throat to ease it, her face scrouged up in pain to keep the tears back. But they did overflow. She put her arm up over her eyes. The smell of musk choked her, too.

ЩИРІ БАЖАННЯ УСПІХУ
від паньства ЧУМАКІВ
LIBERAL CAFETERIA
447 Queen St. W. - Phone AD. 6665

КОМПЛІМЕНТИ
від
УКРАЇНСЬКОГО АДВОКАТА
THEO. HUMENIUK
Barrister, Solicitor, etc.
Rooms 304-305, 72 Queen St. West, TORONTO
Tel. ADel. 0630 Res. MEl. 7869

Єдиний Українець—Дентист у місті:
ДР. І. ВАХНА
X-RAY
204 Bathurst St.
ELgin 6515 TORONTO

КОМПЛІМЕНТИ
Від
УКРАЇНСЬКИХ ФОТОГРАФІВ
М. СТАСЮК і СТ. ЗАПЛАТИНСЬКИЙ
Управителі.
WESTERN ART STUDIO
582 QUEEN ST. W. TORONTO

Бажання світлого успіху
для
журналу
"УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР"
від
Української Молочарні
ROGERS DAIRY LIMITED
459 ROGERS ROAD - TORONTO
JUnc. 7198

"Melie! Melie!"

Vance, breathing heavily, almost a sob in the sound, was kneeling at her feet, kissing the hem of her apron, pouring out a torrent of humility, telling her how unworthy he was, another old Cram going down the years dependent upon her getting him jobs, his voice trembling so that his h's and g's were altogether out of bounds.

But, she thought tumultuously as she put her hands on his shoulders to raise him to his feet, she loved him more for it; it was as if he needed her for that also, to make his own language complete.

"'Thy people will be my people'," he beseeched, kissing the ends of her braids before twining them about his neck as if binding them irrevocably together. "Thy language my language, with you to teach me."

A little white moth flickered around the light above the door. In the gleam his hair shone strongly. She was a moth and Vance her light, she thought with her heart beating against his.

"Melie," he pleaded, his fingers groping for her nosegay, "how soon can we—when can we wear ours on the other side?"

The moon reached above the trees, flooding the landscape with light. She could not bear to have him see the relief in her face, her pride in him. She knew that she would always have to take care of him and prod him on, shield him and humor him. But only in doing it would she be happy. At the thought of how happy she would be in doing it her knees felt like water. Nevertheless she managed to stiffen them and lead him around the corner into the shadows.

The smell of musk rose like the breath of approbation from afar. Through the windows came the rosy light from the dance-hall and the merry young voices in close harmony, "Lover come back to me."

Reprinted by courtesy of the Toronto Star Weekly.

Хто має яку друкарську роботу до виконання—най удасться до нас. Ми компонуємо у 27 мовах, включаючи українську.
SERVICE LINOTYPING CO.
129 ADELAIDE ST. W., TORONTO
Phone ELgin 2666

SUBSCRIBE
Now to Your only
Ukrainian
Short Story Magazine
Ukrainian Bazaar
331 Bay St., Toronto

SONG—THE GLORY OF UKRAINE

Continued from Page 28

ledge they are disseminating among their own people for our glory, bcoming our benefactors and champions. We have already won a number of illustrious people in Canada; notable among whom is Mrs. F. R. Livesay, well-known Canadian poet and journalist, translator of "Songs of Ukraina" and lately Kvitka's "Marusia" which is to appear serially in the "Ukrainian Bazaar," commencing in the next issue. Another is Dr. A. J. Hunter, the translator of selected Shevchenko poems in his book entitled, "The Kobzar of the Ukraine," and author of other books on Ukrainians. And then there is the Rev. Percival Cundy, translator and publisher of poems by Ivan Franko, author of the Ukrainian grammar in English, and other translations. Besides these there are many Anglo-Saxon Canadians like Prof. Watson Kirkconnell of the University of Manitoba and M. McIntyre Hood, editor of the Oshawa Daily Times, who contribute articles to the press about our people and culture.

But not only in Canada is the appreciation of thinks Ukrainian evident. The United States has also produced some great lovers of our music and literature, the opinions of one of whom you have just been reading in Miss Elena Bussinger's letter. Why must we alone be blind when others see?